BIJVOEGSEL van den Buitengewonen
JAVA-BODE van Donderdag,
4 November 1858.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 22 September.

Het ter beschouwing voor ons liggende tijdvak van 14 dagen bevestigde meer en meer de hoop, dat wij voor den handel in het algemeen eene gunstige periode te gemoet gaan, en de alom sterk sprekende vraag voor behoefte, tegenover de nog steeds ruime aanvoeren en voorraden, doet zelfs eenen voortdurend zeer levendigen najaars-omzet verwachten. Met regt begint thans de stand van zaken langzamerhand vertrouwen in te boezemen. De enorme hoeveelheden van verschillende artikelen, als *Koffij*, *Suiker*, *Specerijen*, *Thee* enz., welke in den laatsten tijd in veiling werden gebragt, gingen vlot en tot goede prijzen van de hand; en zulks zonder dat speculatie er eene hoofdrol in speelde of dat men tot machinatien de toevlugt behoefde te nemen. De drukke verschepingen naar alle kanten bewijzen ten duidelijkste, dat het wezenlijke vraag voor behoeften was en dat de kleinhandelaar nu weder met vertrouwen zijnen gereduceerden voorraad begint aan te vullen; waarbij nog komt dat de oogst alom gunstiger uitkomsten belooft, terwijl handel, nijverheid en landbouw aan de arbeidende klasse ruimschoots werk bieden.

Er heerscht dan ook voor bijna alle hoofdartikelen eene zeer gunstige stemming, met uitzondering echter van Rijst, hetwelk zich, onder den invloed der dalende graanmarkten, nog niet heeft kunnen herstellen.

Koffij bleef zeer vast en vindt voortdurend geregeld aftrek. Uit de veiling is niets te koop, zonder een avans op de daarin betaalde prijzen van ½ à 1 c., hetwelk ook besteed wordt en zelfs voor sommige Nos., zoozals No. 19, 1 à ½ c. Men schat de hoeveelheid, welke uit de veiling in handen van wezenlijke speculanten is overgegaan, op niet meer dan 100,000 bn., welke door aanzienlijke huizen tot geldbelegging voor langen tijd gekocht zijn, en dus de markt niet zullen bederven. Men is algemeen zeer dringend om te ontvangen en reeds zijn belangrijke kwantiteiten bij de N. H. M. afgeleverd, zoodat het te verwachten is, dat voor het begin der volgende maand circa de helft der geheele veiling zal verzonden zijn. Te Amsterdam werden ook nog circa 12,000 bn. van partic. aanvoer tot 31½ à 32 c. voor Java en 33 à 34½ c. voor Padang afgedaan. Ook Brazil vindt, vooral in de betere soorten, geregeld en tot verhoogde prijzen aftrek; men noteert thans *ord.* 22 à 24 c., *reëel ord.* 25 à 26 c., *g. ord.* 26½ à 27½ c. en *keurig* 28 à 29½ c.

Ruwe Suiker. In dit artikel werden verkocht 651 kranj. en kann., zeilende per Padang, *f* 1,— boven Julij; 233 k. en 18 vaatjes *Mosc. Bahia* No. 8 *f* 25,— en 4000 picols, per *Johann Lange* zeilende, à *f* 1,— boven Julij. De daarop volgende veiling, 55,701 kr. Java, op 21 dezer bij de N. H. M. werd zeer coulant verkocht.

Tabak. Van *Oost-Indische* soorten is hier niets te vermelden dan de heden gehouden veiling, welke ook zeer coulant afliep, zijnde bijna alles tot verbeterde prijzen grif van de hand gegaan.

Amsterdam, 22 September.

Tabak. De omzet in *Oost-Ind.* soorten bepaalde zich tot de op 7 dezer in veiling gebragte partijen, als:
..16 pakk. *Java*-Tabak, hoofdmerk BLITAR, NGROWO en KEDIRIE, verkocht .. 20 @ 30 c., dooreen 38½ c.; 14 pakk. *Manilla* van 45½ @ 79½ c., dooreen 56 c.; 151 pakk. *Manilla Cagayan*, 37 pakk verk. van 68 @ 111 c., dooreen .. en 114 p. opgeh. van 57½ @ 58 c.; en 221 pakk. *Java*, hoofdmerk JM/MS .. 16 tot 18, dooreen @ 16½ c.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

..werkshaven. 8 Sept. Southern Cross, Manley, Bombay.
.. Tollens, van Rossem, Batavia.
..voetsluis. 11 Sept. Thor, Aberg, Akyab.
.. Epaminondas, Brandt, New-York.
.. Mississippi, Allen, Baltimore.
.. Factorij, Jansen, Batavia.
.. Dorothea Henriette, Smit, Bombay.
.. Casilda, Stafford, Baltimore.
..; 7 Sept. Elisabeth en Jacoba, Lucas, Soerabaija.
..th. Petronella, Voorendijk, Batavia.
.. Alida, Kieviet, dito.
..staraad Band, de Jong, Tjilatjap.
..Trust, Elferson, Soerabaija.
..ingen. 14 Sept. Elisabeth Catharina, Levsen, Rio-Grande.
..Bernardus, Puncke, Buenos-Ayres.

Vertrokken.

Brouwershaven. 11 Sept. Prinses Amalia, van Rijn, Batavia.
Gebroeders Houtman, Bax, dito.
Duisburg, Wiegman, New-York.
12 Corn. Gips, van Rijn, Australie (via Londen).
19 Alexander, Bain, New-York.
22 Burg. Hoffman, Dijkama, Batavia.
Hellevoetsluis. 9 Sept. Johanna Maria, Dam, dito.
Valparaiso, Kok, Samarang.
12 Witch, Hult, Boston.
Tally Ho, Hoyt, dito.
15 Atlantic, Mariel, New-York.
21 Davo, Wijtenhorst, Singapore.
23 Fairfield, Hathaway, New-York.
Texel. 8 Sept. Aldebaran, Meijboom, Gothenburg.
11 Darien, Starrett, New-York.
12 Sir Robert Peel, Lange, Padang.
Alcyone, Haacke, Batavia.
Diana, Masdorp Dzn., dito.
Afrika, Mannoury, dito.
Willem de Clercq, Ouwehand, dito.
Jupiter, Burggraaf, dito.
16 Christ. Helena, Tjebbes, Gothenburg.
Vier Gebroeders, Kramer, Cardiff.
17 Imm. Sara Clazina, van Gijzel, Batavia.
20 Cadsandria, de Ruijter, St. Thom.
21 Tasmania, Jonker, Batavia.
Ferdin. en Louis, de Weerd, dito.
Vlissingen. 11 Maria Louisa, v. d. Heijden, dito. (via Liverpool).
13 Fenna, Caspers, Rio-Janeiro.
Gesina Geertruida, Boutkes, dito.
14 Min. Thorbecke, van Duijn, Batavia.

Zeilklaar.

Texel. 22 Sept. Gezusters, Visser, New-York.

Schepen in Lading.

Rotterdam. Batavia, Jason, Lourens. — Triton, Adriaans. — Zephir, de Vries. — Juno, Bruyns. — Stelle Maris, Leeflang. — Bat., Sam. en Soerabaija. Broedertrouw, Rotgans. — Ph. Samhiri, Lion. — Soerabaija. Comm. des Konings v. d. Heym, Hoogenstraten. — Padang. Prinses Sophia, Hoefman. — K. de G. Hoop. Maleijer, Bok. — Burgersteyn, Verhagen. — New-York. Ocean, Klöpper. — Bremerhaven, Hilken, Epaminondas, Brandt. — Boston. Baever, Ring.

Amsterdam. Batavia. Hollandia, Buige. — Nederland, Hoekstra. — Nassau, Huffnagel. — Zeenimph, Witsen Elias. — Bat. en Samarang, Henriette en Geertruida, de Boer. — Bat., Sam. en Soerabaija, Agneta, Jonker. — Holland, Aufu'orth. — Sam. en Soerabaija, Jacoba Corn. Clasius, Delclisur. — De Zwaan, van Hemert. — Soerabaija, Louise Roeloffine, Sybrandi. — Stad Gouda, Breuning. — Singapore. Stad Leijden, v. d. Worm. — Melbourne, Amicitia, Graaff. — New-York, Cairo, Wooster. — Jacoba, van Duyn. — Sophia Elisabeth, v. d. Hoef.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Londen. 15 Sept. Cornelis Gips, van Rijn, Dordrecht.
om voor Adelaide te laden.
Falmouth. 19 Sept. Jenny, de Lang, Rio Janeiro.
Liverpool. 17 Sept. Jacq. en Elise, Sikkens, Amsterdam.
19 Marie Louise, v. d. Heijden, Gend.
beide om voor Batavia en Soerabaija te laden.
Cardiff. 13 Sept. Vasco da Gama, de Groot, Rio-Janeiro.
Kopenhagen. 15 Sept. Jacoba, v. d. Plas, New-York.
Gothenburg. 2 Sept, Cornelia en Henriette, v. d. Meij, Amsterdam.
11 Aldebaran, Meijboom, dito.
Stockholm. 3 Sept. Hellström, Soerabaija.
4 Emilie, Wulff, dito.
Bordeaux. 4 Sept. Foederis Arca, Bauvais, Batavia en Padang.
New-York. 27 Aug. Hendr. Bartina, Castor qq., Rio-Janeiro.
laadt voor Amsterdam.
Boston. 6 Sept. Amerika, Schoenmaker, Rotterdam.
Philadelphia. 6 Sept. Eppo Hendrik, Schut, Amsterdam.
Montevideo. 27 Julij. Regina. Lelyveld, Glasgow.

Vertrokken.

Queenstown. 14 Sept. Lincluden Castle, ..., (v. Akyab) Amsterdam.
Cuxhaven. 13 Sept. Helene, van Appen, Rio-Grande.
Gothenburg. 11 Sept. Maria Elisa, v. d. Putte, Australie.
Cadix. 21 Aug. Ida Elisabeth, Kramer, (v. Cardiff) Batavia,
na geëindigde reparatie.
3 Sept. Anna, Freerichs, Rio-Grande.
Simonsbaai. 25 Julij. Nagasacki, Jones. (v. Rott.) Japan.
Z. M. korvet Pallas, kapt. luit. Valentini, (Vliss.) Batavia.

In Lading.

Londen. 6 Sept. Min. Pahud, Kievyt, Port-Philip.

Gepasseerd.

Deal. 14 Sept. Diana, Mastdorp, Amst. n. Batavia.
Jupiter, Burggraaf, dito. n. dito.
Afrika, Mannoury, dito. n. dito.
Sir Robert Peel, Lange, dito. n. Padang.
Anna Louisa, Lackrooy, Akyab n. Bremen.
20 Imm. Sara Clasin, van Gijsel, Amst. n. Batavia.
Torbay. 15 Sept. Prinses Amalia, van Rijn, Rott. n. dito.
Poortland. 12 Sept. Gebr. Houtman, Bax, dito. n. dito.
13 Joh. Maria Dam, dito. n. dito.

Zeilklaar.

New-York. 23 Aug. Wilh. Eliza, Priebee, Rotterdam.
Philadelphia. 27 Aug. Fosca Helena, de Waal, Baltimore.
om de lading voor Amsterdam te completeren.

Aangekomen Passagiers.

Van Java per *Tollens*, kapt. van Rossem: De heer Cramerus, echtg., twee kinderen en vrouwelijke bediende, de heer Peter, de heer Berg, de kapt. der inf. Blom en echtg., de jonge heeren Graafland en bediende, de jonge heer Ingram, mej. Vinck.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia per *Prinses Amalia*, kapt. van Rijn van Alkemade: De heer J. A. Manuel en echtg., mevr. Sikkens en de heeren J. F. L. Kessler, Schuurman en de Jong.

Per *Gebroeders Houtman*, kapt. Bax: De heer R. P. Umbgrove, echtgenoot en dochter, de heer J. Gouggrijp, mej. van Gennep en gouvernante; twee Europesche en eene Javaansche dienstboden.

Per *Jupiter*, kapt. Burggraaf: De kapt. der art. J. G. A. Kempees, de luits. der art. J. A. Scheerens en T. Povers en 140 man troepen.

Per *Alcyone*, kapt. Haacke: De heeren A. W. Smidt, H. Blijenburg en de jonge heeren J. C. Adriaans en H. L. Beeling.

Per *Ferdinand en Louis*, kapt. de Weerd: De heeren J. K. de Wit, O. I. ambtenaar en J. E. Engelenburg; de jonge jufvr. E. T. Joost; de kapt. G. M. Verspijck, echtg. en 4 kinderen; de 1ste luit. der inf. W. C. Eichholz, en de offic. van gez. 3de kl. A. J. Boers, benevens 100 man troepen voor het O. I. leger.

Boekhandel van H. M. van Dorp,
te Batavia.
Per Mail ontvangen:
EENIGE EXEMPLAREN VAN
HET VERSLAG AAN DEN KONING,
uitgebragt door de Staats-Commissie, ingesteld bij 's Konings besluit van 16 Junij 1857, No. 90, op het adres van F. H. VAN VLISSINGEN en anderen, betreffende
Europesche Kolonisatie in Nederl.-Indië,
Prijs f 6,— Per Post f 8,—
(3242)

SNELPERSDRUK. — H. M. VAN DORP.

HOUT-VENDUTIE.

op Dingsdag den 9den November 1858.
op het Heemradenplein,
à 2 pCt. Vendusalaris,
door
Cassalette & Co.
van
BALKEN, KROMHOUTEN EN CHINESCHE DOODKISTPLANKEN.
(3227)

Vendutie

op Dingsdag den 9den November 1858,
voor het Commissie-huis van
Abeelen, Dennison & Co.,
van **Lijnwaden**, een factuur **IJzerwerk**,
Hang- en Tafellampen, puike **Gras-Boter**,
Marbohouten Balken, **Koolteer**,
8 KOEIJEN VAN BENGAALSCH RAS,
waaronder 4 Melkkoeijen,
25 PICOLS SUIKER.

Een **Erf** bebouwd met een steenen **Fedak**, met pannen gedekt, afgedeeld in **Zes Woningen**, gelegen buurt **Kleatting**, 4e. deel, Blok M, Sectie 1, No. 190, verponding No. 8930.

en
voor rekening van belanghebbenden:

235 Diamanten wegende **100 karaat.**
62 Brillanten en **Diamanten** „ **63** »
18 Brillanten Knoopjes.
1 Gouden Buikplaat met **Diamanten.**

verder:
Een stuk ledige grond, gelegen Molenvliet Oost, Blok M, 3de Deel, Sectie II, No. 73, Verponding No. 2053.
en wegens vertrek:
Twee Bendie Paarden.
(3263)

VENDUTIE

op Vrijdag 12 November 1858,
in de Pakhuizen van de Heeren
C. BAHRE & G. KINDER,
door
Abeelen, Dennison & Co.,
tegen 4 pCt. Vendusalaris,
van eene zeer aanzienlijke partij Fransche Dranken uit de laatste aanvoeren van **Bordeaux**, voornamelijk:
100 kisten à 4 dozijn Calon St. Estephe.
50 » à 4 » Chateau La Rose.
100 kistjes à 1 » Haut Talence.
150 » à 1 » oude Champagne Cognac van *Jean Renaud.*
50 » à 1 » Slaolie.
25 » à 1 » Muscat Lunel.
25 » à 1 » Muscat Frontignac.
5 pijpen Superieure Madeirawijn.
eene kleine partij Liebfrauenmilch en Claus Johannisberger; een factuur witte

MARMEREN BLADEN

voor Consoles, Glaswerk, geslepen Kristal Tafelserviesen en gekleurd Kristal, waarbij presentglazen, Stopflesschen van 2, 4, 6, 8 en 10 pond, 10 duims Lampenbollen, Speelgoed en fraai gekleedde poppen, diverse Modewaren, Zijden en geborduurde baljaponnen, Zijden vesten en dassen, geborduurde zakdoeken met kant, wollen Kinderjurkjes en Schoentjes, elegante Parasols, Kant en Neige, IJzer en Staalwerk, Kramerijen, verlakte Schenkbladen, Engelsche Messen met ivoren heften, Vogelkooijen, Galanterien, Kain pandjangs en diverse Manufacturen.
De monsters der Dranken zijn verkrijgbaar bij
(3236) ABEELEN, DENNISON en Co.

VENDUTIE

op Woensdag 10 November 1858.
Voor het woonhuis van wijlen
de Arabische vrouw **SARIEFA MARIAM**
op Pakodjan door
VAN SLOOTEN MORGAN & Co.

van eene groote partij **Brillanten** en **Diamanten**, Goud en Zilverwerken, Meubelen en ten 11 uren precies van de ondervolgende vastigheden als:
1 perceel gelegen op Pella bij de verponding geregistreerd onder No. 6220.—
1 perceel gelegen op Pella bij de verponding geregistreerd onder No. 6518.—
1 perceel gelegen op Pakodjan bij de verponding geregistreerd onder No. 7803.—
1 perceel gelegen op Pakodjan bij de verponding geregistreerd onder No. 2732.—
1 perceel gelegen op Gang-Gatep bij de verponding geregistreed onder No. 2654.—
1 perceel gelegen op Gang-Gatep bij de verponding geregistreerd onder No. 2715.—
1 perceel gelegen op Gang-Gatep bij de verponding geregistreerd onder No. 2755. (3225)

VENDUTIE

Op Donderdag den 11 November 1858,
wegens vertrek:
voor het woonhuis van den Heer S. D. Brandon, *Koningsplein weg naar Parapattan, door*
CASSALETTE & Co.,
VAN 4 SPANNEN GOEDE PAARDEN,
Wagens, als: een Vis à Vis, een bijna nieuwe Mylord, een Europeesch Tentwagentje, eene fraaije Collectie Bloemen in potten, alsmede eenen zeer goed onderhouden Inboedel, bestaande uit: Ameublementen met Velours d' Utrecht en Damast bekleed, Tafels, Toiletten en Waschtafels met Marmeren bladen, Kleed-Kasten, Etagère-Kasten enz., eene prachtige Pendule met Speelwerk, Zilver- en Pleetwerken. Porceleinen Serviezen, Kristal- en Glaswerk, alsmede:

1 PIANINO,

uit de Fabriek *van de Ruijter*, voor dit klimaat expresselijk vervaardigd.
Alles Woensdag den 10den voor een ieder te bezigtigen. (3265)

VERKOOP

van
Parijsche en andere Goederen.

Op Dingsdag, den 16 November 1858, zullen de Ondergeteekenden in een der Lokalen van de Javasche Bank, voor Rekening van den Heer *L. Platon*, publiek verkoopen de ondervolgende uit Frankrijk aangebragte goederen, als:

EEN GROOT ASSORTIMENT DIVERSE PROVISIEN IN BLIK

Cognac op heele en halve pijpen en in kisten.
Roode Wijn op fust en in kisten van 4 dozijn.
Fijne Wijn in kistjes van 4 dozijn, als:
Chateau Lafitte, Chateau Margaux, Chateau la Rose, Chambertin, Hermitage, etc.
Champagne ***Jacquesson & Fils*** in kistjes van 1 dozijn.
Olijf-Olie, diverse **Likeuren, Absinthe, Kirschwasser, Jamaïque Rhum, Chocolade, etc.**

VOORTS:
Witte en georneerde porceleinen
EET- EN THEE-SERVIEZEN,
van 12, 18, 24 en 36 personen
Fraaije **Vazen, Flacons, Tête-à-Tête's, Corbeilles** en **Jardinières** op voet, **Reis- en Toilet-Necessaires, Wandelstokken, Zweepen, Wagenlantaarns,**

Accordeons, Porte-Monnaies, Portefeuilles, een compleet

BILLARD,

bijzonder fraai **Speelgoed, Post-papier,**
Groote Spiegels en **groote Gravures**
in rijk vergulde lijsten,
MEDAILLONS-SCHILDERIJEN,
divers Cristal- en Glaswerk, een factuur Parfumerie *Société Hygiénique*, etc.

WIJDERS:

EEN PRACHTIG ASSORTIMENT MODEWAREN
bestaande uit:
Zijde, Mousseline en Tarlatane Dames Kleedjes, Zijden Mantilles, Kunstbloemen, Dames- en Kinderhoeden, Handschoenen, Zijden Kousen, Waaijers, Kanten en **Linnen**, Fransche **Madapollams** in stukken van 70 el, bijzonder geschikt voor bedlakens, diverse soorten **Pantalons-stof, Heeren-** en **Koetsiershoeden, Bretels, Zijden Dassen, Vestenstof,** fijne **Manshemden.**
Alle deze goederen zullen voor een ieder te bezigtigen zijn, op *Zaturdag en Zondag den 13den en 14den November*, terwijl de monsters der Dranken op aanvrage te bekomen zijn bij
(3243 GEBRS. ROSELJE en Co.

Op de Vendutie

door de ondergeteekenden te houden,
in een der Lokalen van de Javasche Bank
op Dingsdag 16 November a. s.,
zullen mede verkocht worden:
à tout prix:
3 PAREN PRACHTIGE SPIEGELS
in rijk vergulde Lijsten.
DIMENSIEN DER GLASEN
204 bij 120 ned. dm.
(3244) GEBRS. ROSELJE en Co.

EXECUTURIAAL VERKOOP.

Op Zaturdag den 20 November, e. k.
des Voormiddags ten 10 ure,
zal door tusschenkomst van het Vendu-departement te Batavia in het locaal der Beurs aldaar worden verkocht:
Een **Tuin-, Zaal-** en **Weltand,** genaamd ***Antjol Passier*** of ***Passier Antjol***, gelegen aan de rivier Mentjerie in het Westerkwartier der residentie Batavia, Perceel Nummer 7, bij de verponding geregisteerd onder No. 6009 getaxeerd op ***ƒ 45,000.***— en wordt ingezet voor eene som van ***ƒ 30,000.***— (32..

IJZEREN GELDKISTEN

bij
(3262) ABEELEN, DENNISON & Co.

In Commissie gesteld bij den Heer FROMBERG
Eene zoo goed als nieuwe

Reiswagen, compleet

alsmede:
Eene nieuwe HANDCHAIS,
met Amerikaansch onderstel en wielen. (326..

Bij A. PONS, Sluisbrug,

Per Mail ontvangen:

200 CRINOLINES,

ook ***Bloedkoralen Slangarmbanden*** voor Dames en Kinderen. (3...

»Hoe dan, Anna? Ge zijt getrouwd, zijt mijns broers vrouw — daar valt toch niet aan te veranderen.”

Er volgde eene stilte, waarop de jonge vrouw eindelijk al stotterend zei: »we zijn anders toch luthersch.”

»Luthersch?” herhaalde de jonge man. »Mijn eigen vleeschelijken broêr zou ik zijn geluk ontnemen?” Geef ge dan wat om 't gepraat van de lui?”

»Ja zeker doe ik. Zeg maar geen woord meer!”

De jonge man vertrok, geheel geschokt door de aanduiding, dat zijne zwagerin in staat zou zijn, om zich uit liefde tot hem van haren man te laten scheiden.

De dag verliep. Eenzaam sleet Anna de namiddag en de avonduren. Tegen den donker kwamen de marktgangers druk en jolig van de kermispret terug. Ook de blaauwverwer Frans Eilders, een anders zeer stil en ingetogen man, had zich ditmaal de muizenesten eens uit het hoofd gezet en zich een halven roes gedronken. Hij kwam arm in arm met zijn broeder Hein, die zijn fatsoen beter bewaard had, en vrouw Anna had gelegenheid, om met haar nuchteren hoofd eene vergelijking tusschen de twee te maken. Als deze vrouw in staat was, om ooit over iets berouw te koesteren, dan kon 't niet vreemd zijn, dat een dusdanig gevoel bij deze monstering in haar boezem oprees. Reeds het uiterlijk der beide mannen besliste. Lang, kloek, rijzig vertoonde de jongere, Hein, in zijn gansche wezen de hartwinnende openheid en vriendelijkheid, die den grondslag van 's menschen beminnelijkheid uitmaken, terwijl de natuur in de vorming van den oudsten, Frans, veel onvoltooid gelaten en vooral aan zijn gemoed en karakter niet de wenschelijke zachtheid verleend had. Hij was in den grond wat men een knorrepot noemt, doch, bij al zijne zwaartillendheid en lastigheid van humeur, anders toch een braaf eerlijk man en vlijtig oppassend huisvader.

Op den dag na die kermispret scheen baas Frans Eilders even korzelig en verdrietig, als hij den avond te voren jolig en uitgelaten geweest was. Met zijne jonge vrouw sprak hij geen woord meer, nadat hij haar op knorrigen toon gezegd had, dat hare familie en vrienden te Dingum haar 't wegblijven van de kermis daar vrij wat kwalijk genomen hadden, en zijne leerjongens hadden 't nog harder bij hem te verantwoorden, dan gewoonlijk. Vrouw Anna scheen zich dat echter hoegenaamd niet aan te trekken. Een spotachtig lachje was haar antwoord geweest, en daarop ging zij in alles weer haar gewonen stillen gang.

Tegen den middag kwam zij in de werkplaats van haar man om hem te zeggen, dat het eten klaar was. Haar oog viel daar op de kast, waarin hij zijne verschillende verwstoffen gewoonlijk zorgvuldig achter slot hield; — die kast stond nu open. Een oogenblik slechts was zij alleen; één oogenblik slechts had zij bij die kast gestaan en haastig in een laadje gegrepen, dat zij een klein weinigje open trok; — toen kwam een leerjongen binnen en zij gelastte dien, den baas aan tafel te gaan roepen.

Er kwamen stille dagen. Er kwamen stille weken. Rustig ging alles zijn gang en vrouw Anna volbragt eene menigte van de kleine werkzaamheden, welke in den herfst in eene burgerlijke huishouding noodig maken. Er werden snijboonen ingezet, appelen gedroogd, pruimemoes gekookt en van die dingen meer.

Midden in die drukte van huiselijke bezigheden kwam de tijding, dat Hein Eilders eerstdaags werkelijk naar Klosdorp zou vertrekken; zijn voormalige meester was zeer blij, hem weer bij zich te zullen krijgen.

(Wordt vervolgd.)

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

LUNDI, 8 Novembre 1858.

...trième représentation du septième mois de l'abonnement.

LA SIRÈNE,

...OPÉRA-COMIQUE EN 3 ACTES, MUSIQUE *d'Auber.*

VENDREDI, 12 Novembre 1858.

...quième représentation du septième mois de l'abonnement.

DON PASQUALE,

...ND OPÉRA EN 3 ACTES, MUSIQUE DE *Donizetti.*

...rée des coulisses pendant les représentations ...t repétitions est expressément interdite.

...e Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

...n *Ontvangen:*

...E KEURIGE PARTIJ SPEELGOED,
voor Jonge Heeren,
bestaande uit:

...litaire Voorwerpen.

alsmede:

...eren-Dames- en Kinder-Gom-élastieke ...schoenen, KinderKousen, Reiszakken,
...AMSWOLLEN BORSTROKKEN,
...OOGE-, GRIJS- EN GIEBUS HOEDEN,
à ƒ 10.— Contant,
bij
W. PADDINGEE.
Bazaar Senin.
...5)

TOKO RIJSWIJK

...s *Ontvangen:*

...gsche **Beschuit,** gesorteerde en enkele ..., **Janhagel, Heiligmaker** en **Snetlaagjes,** ..., **Banket, Suikerwerk,** ect.
J. C. SAIJERS.

Ontvangen:

...ige zeer gemakkelijke **Engelsche Invalide** ...LEN, van BROWN Brothers, Bristol luijaard ...LEN, diverse **LAMPEN**, ook Muur- en Kroon-...PEN, **BORSTELS** in soorten, **ROSKAMMEN,** ...en Hang-**SLOTEN**, stellen **TAFELMESSEN** en ...EN, **WAGENTUIG** voor 2 en 4 paarden, ...**LS** met **KUSSENS, MAILKOFFERS** en
...e **nette Toerwagen** (2 banken).
...08) ABEELEN, DENNISON EN Co.

...ADANG KOFFIJ,

bij
ABEELEN, DENNISON & Co.

...RINOLINES,

Cosmatique blanc et noir.
Chez
M. JANET.

MAGAZIJNEN

VAN

...EREN MODE-ARTIKELEN

in de stad en op Rijswijk.

D. BRANDON geeft bij deze kennis, dat hij ontvangen heeft eene nieuwe partij Lakens, Pan-...toffen, Vestenstoffen, witte en gekleurde Hemden, ...en, Cols, Flanellen, Lamswollen en Katoenen ...goederen, Zyden-, Castoren-, Vilten-, Gibus-, Ben-...e en Koetsiers-Hoeden, Borduurselen en Knoopen ...Heeren Ambtenaren, nieuw model Petten en Bor-...len voor Heeren Officieren der Marine, groote ...e Mailkoffers, Reiszakken en Hoedendoozen.

Door de groote hoeveelheid der Goederen en de menigte Werklieden, is hij altijd in de ge-...heid, de belangrijkste uitrustingen in tweemaal ...en twintig uren te kunnen leveren.

...**B.** Het Magazijn op Rijswijk is verplaatst in ...uw gebouwde Huis van den Heer Mr. Kleeder-...er SCHMIDT. (3221)

Chez RACINE, Frères,

Bonnes petites PENDULES, marchant huit jours, et horloges à Réveil à ƒ 15.—.
(3260)

Wissels op Nederland,

te **BATAVIA, SAMARANG** en **SOERABAIJA,**
bij
(3252) B. KOPERSMIT & Co.

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 November.
(3219)

VERLOTING

van een
aangenaam gelegen

WOONHUIS,

staande op den hoek van Batoe-Toelies,
achter de Weeskamer,
bevattende:
Zes kamers, ruime Bijgebouwen, enz.,
alles van steen en met pannen gedekt.

Deze Loterij bestaat uit **één honderd en twintig loten,** ad ƒ **100.— zilver het lot,** en zal worden getrokken, zoodra de lijst volgeteekend is.

De **Loten** zijn verkrijgbaar bij den Heer ***G. H. H. van Zadelhoff,*** eerste bode bij de Weeskamer te Batavia. (5211)

MAATSCHAPPIJ DE ATLAS.

Fabriek van Stoom- en andere Werktuigen
te Amsterdam.

Per laatste mail ontvangen: teekening en begrooting van **STOOMHOUTZAAGTOESTELLEN,** zoo als die in HOLLAND werken, als ook een verbeterde **Tabakspersen.**

De ondergeteekende heeft tevens de eer bovengenoemde Maatschappij aan heeren **Suikerfabriekanten** aan te bevelen, voor de levering van alle mogelijke **Suikertoestellen,** als:

Luchtledige Kooktoestellen met toebehooren.
Suikermolens zoo met stoom als met water te drijven.
Defecatietoestellen.
Uitdampketels zoo met stoom als met open vuur te verwarmen.
Centrifuge toestellen, zoo enkele als dubbele.
Decanteerbakken, Vochtheffers enz. enz.

Kunnende de verzekering geven van goede, juiste en vlugge afwerking volgens bestelling der heeren fabriekanten, of volgens de laatst uitgevondene verbeteringen.

De Ingenieur der Maatschappij de Atlas,
M. VAN GEUNS JZN.

Adres:
De O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente
Kantoor BATAVIA. (3204)

Met referte aan hare advertentie van den 19 Januarij jl. en de bovenstaande van den Heer M. VAN GEUNS JZN., berigt de ***O. I. Maatschappij*** van administratie en Lijfrente (*Kantoor Batavia*) dat zij bedankt heeft voor de volmagt van de Maatschappij de Atlas, gevestigd te Amsterdam, en te rekenen van af 1 Nov. geene bestellingen voor die Maatschappij meer aanneemt.

Zij beveelt echter daartoe aan den heer M VAN GEUNS JZN. ingenieur, door de fabrijk de Atlas tot dat einde uitgezonden.

De O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente,
(KANTOOR BATAVIA)
G. SUERMONDT
(3231) *mede Administrateur.*

Societeit de Harmonie.

Al degenen die iets te vorderen mogten hebben van de Societeit de Harmonie, worden verzocht daarvan vóór den 1sten December a. s. opgave te doen aan

Den Secretaris van genoemde Vereeniging,
(3240) E. JEEKEL.

Voor de Schoener **Chieftain,** wordt gevraagd een bekwaam Gezagvoerder.
REIJNST EN VINJU.
BATAVIA, 3 November 1858. (3213)

WORDT GEVRAAGD:

Eene **Europeesche Vrouw of Weduwe,** tot oppassing van kinderen en adsistentie in eene huishouding.

Adres onder letter V. S. aan
(3212) H. M. VAN DORP, te *Batavia.*

15.000 à 20.000 Guldens,

te leen te bekomen op eerste verband.
Te bevragen bij
(3267) H. MUTTER, qq.

Wordt te Koop gevraagd:

EEN KACCHEL,

Adres
(3273) PANDEL & STIEHAUS.

Uit de hand te Koop:

Drie hardloopende Bendie-paarden,
waaronder een ***Battakker.***
Adres La. K, Uitgever dezes. (3269)

TE KOOP

Een HUIS op *Kramat,* verponding No 7385, thans bewoond door den Heer **D. Schuurman.**

Een HUIS in kampong *Kwitang,* verponding No. 8105, thans bewoond door Mevrouw **Goldman.**

Een HUIS op *Meester-Cornelis,* verponding No. 7498, thans bewoond door den Heer **Stoltman.**

Te bevragen bij
(3220) TIEDEMAN EN VAN KERCHEM.

TE KOOP:

EEN WATER-RAD

Compleet,
geschikt voor eene **Suikermolen** of andere **Onderneming.**

Lengte van den **As** 12.6 Eng. voeten.
» tusschen de dragers 10.9 » ».
(3217) PITCAIRN, SYME EN Co.

TE KOOP

Een dubbelde en een enkelde Stoom-Centrifugaal-Machine voor de heeling van Suiker;
deze machines, van de laatste en beste constructie, worden binnen kort alhier van Londen verwacht.

Ook voorhanden:

Eenige PATENT STOOM-METERS, van Bourdon, een KWIK STOOM-METER, aanwijzende eene drukking van 65 pond per ☐ duim, **WATERMETERS** en **eenige HANDPERSPOMPEN** om water tot eene hoogte te doen rijzen.
(3216) PITCAIRN SYME EN Co.

TE KOOP

De Engelsche Bark

SYDNEY,

groot 350 *Ton,*
met deszelfs zeer compleeten Inventaris, van Masten, Want, Zeilen. enz. Te leveren na afloop der lossing te **Soerabaija,** alwaar nadere informaties zijn te bekomen bij de Heeren ***Fraser, Eaton & Co., alhier*** vervoege men zich tot
(3218) PITCAIRN, SYME EN Co.

TE KOOP

EEN PRACHTIG SERAPHINE ORGEL
in gothische stijl met 25 registers,
vervaardigd door *Alexander,* te Parijs, zeer geschikt voor eene **Kerk.**
(3228) T. CRONE.

Op zeer voordeelige voorwaarden

TE KOOP

Een
Kapitaal Woonhuis,
gelegen op **Goenoeng Sahari,** laatst bewoond door wijlen den Heer **J. Olivier.**
Adres bij
(3266) CASSALETTE & Co.

Tegen 1°. *Januarij* 1859, *wordt*

TE HUUR of TE KOOP

gevraagd:
Een **Huis van p. m. ƒ 60.— huur 's maands.**
Adres *franco* bij de Boekhandelaars
(3258) G. KOLFF & Co.

TE HUUR

EEN RUIM WINKEL HUIS,
op *Rijswijk,* naast de Rijswijksche Apotheek, dadelijk te aanvaarden, en te bevragen bij
(3222) S. D. BRANDON.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY een zeer aanbevelenswaardig middel tegen de *roos*. K.... M...., te *Bolsward*, leed sedert vele jaren aan deze ongesteldheid; en sedert 9 maanden was hij bijna blind en doof daarvan. Hij raadpleegde onderscheidene geneesheeren deswegen, doch de ziekte verslimmerde van dag tot dag en bragt eindelijk zijn leven in gevaar. Zijn goede geest echter verliet hem niet; een zijner kennissen bragt hem eene groote dosis zalf en pillen van Holloway; hij gebruikte dezelven, en de uitkomst was zoo voldoende, dat hij in twee weken tijds, het gezigt en gehoor weder verkreeg, en twee maanden daarna volmaakt hersteld was.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok.
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij
De hoofdagenten Soesman & Co. (3246)

Crediteuren en Debiteuren in den boedel van wijlen Mevrouw de Wed. **Orth**, *Antrag*, worden verzocht binnen 3 maanden betaling of aangifte te doen aan
Den Testamentair executeur
F. G. F. VON SCHUKKMANN.
BATAVIA, 30 *October* 1858. (3198)

Boekhandel van H. M. van Dorp,
te Batavia.

Per Mail ontvangen:
EENIGE EXEMPLAREN VAN

HET VERSLAG AAN DEN KONING,

uitgebragt door de Staats-Commissie, ingesteld bij 's Konings besluit van 16 Junij 1857, No. 90, op het adres van F. H. VAN VLISSINGEN en anderen, betreffende

Europesche Kolonisatie in Nederl.-Indië.

Prijs f 6,— Per Post f 8,—
(3242)

237e NEDERLANDSCHE STAATS LOTERIJ.
Voor deze loterij worden voortdurend bestellingen aangenomen.

De loten worden bij de vaststelling der trekking onmiddelijk afgezonden en zullen dus van af de 1ste klasse geldig zijn.
Prijs per heel Lot . . . . *f* **100,—**
» » half » . . . . » **50,—**
» » vijfde » . . . . » **25,—**
(3268) H. M. VAN DORP.

Melvil van Carnbée.

Den vijf en twintigsten October jl., zijn het twee jaren geweest dat wij MELVIL VAN CARNBÉE naar het graf geleid hebben. Zijne werken zullen zijnen naam bij het nageslacht onsterfelijk maken; maar ook wij, die met hem leefden, hem kenden, en als vriend hoog achtten en beminden, herinneren ons nog dagelijks aan den onvergetelijken en treuren om zijn verlies. Getuige daarvan is een **AKROCTICHON**, dat bij den boekhandelaar H. M. VAN DORP in weinige dagen de pers zal verlaten, getiteld:

„EEN BLIK OP HET GRAF"

TER NAGEDACHTENIS EN HERINNERING AAN
P. Baron MELVIL VAN CARNBÉE,
in leven Kapt. Luitenant ter Zee, enz., enz.

Mag dit gedicht ook al niet als een meesterstuk aanbevolen kunnen worden, zoo vertrouwen wij toch, dat de herinnering aan den overledenen, hoe zwak en gering dezelve dan ook zijn moge, niet onwelkom zijn zal.

Het gedicht zal in een doelmatigen rand ingesloten en de naamcijfer **MELVIL VAN CARNBÉE** met fraaije letteren op fijn velijn papier gedrukt worden.
(3250) ***Prijs f 1,—***

H. M. van Dorp te Batavia.

Vergulde Schilderijlijsten,
» *Palissanderhouten dito*
van verschillende dimensien.

KANTOORBOEKEN, als:
GROOTBOEK, JOURNAAL, KASBOEK, KOPIJBOEK ENZ.,
in verschillende formaten. (3207)

GELITHOGRAPHIEERDE VISITEKAARTJES, in alle soorten van letters
en groote, worden vervaardigd bij
H. M. VAN DORP
(3243) *te Batavia.*

Door den ondergeteekende wordt ter perse gelegd, eene nieuwe **Miniatuur Uitgave** der

INDISCHE WETBOEKEN,

geheel in den vorm en bewerkt op de wijze van de **NEDERLANDSCHE WETBOEKEN**, uitgegeven onder toezigt van Mr. A. OUDEMAN.

Nader berigt en proeve van bewerking zal spoedig verkrijgbaar zijn.
(3275) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1858.

Boekhandel: G. KOLFF & Co.
Ontvangen:

von Gagern. Das Leben des Generals Friedrich von Gagern 4 Bn. geb.	*f* 26.—
Kramers. Kunstwoordentolk. geb.	» 15.—
Idem. Geographisch woordenboek. geb.	» 22.—
Van den Burg. Natuurkunde. geb.	» 8.—
Girardin. Scheikunde. geb.	» 15.—
Dubois. Dierenwereld. 2 dln. geb.	» 7.—
Dekker. Handboek van het vee.	» 5.—
Van den Broek. De Natuur in tafereelen	» 8.—
Uilkens. Het Rozenpark. Handleiding tot het kweeken van rozen.	» 3.—
Idem. kennis en behandeling der Cactussoorten.	» 3.—

Mede verkrijgbaar bij onze firma te Samarang.
(3236)

Romeinsche

VIOOL- EN GUITAR-SNAREN,

gesorteerd in
Compleete stellen met extra kwinten;
benevens:

A EN KWINT-SNAREN,

afzonderlijk en gesorteerd in *digt gesoldeerde blikken doozen.*

Ontvangen te *Batavia en Samarang* bij
(3182) G. KOLFF EN Co.

VOOR LIEDERTAFELS-ZANGVEREENIGINGEN.

ORPHEUS. Lieder und **Gesangen** für vier Mannenstimme.

De geheele collectie voor *alle partijen* compleet in 8 deeltjes fraai gebonden *f* **40,—**
(5185) Boekhandel G. KOLFF & Co.

ALMANAKKEN MET DAMES-PORTRETTEN: 1859.

ad f 1.— franco per post, bij
3257) G. KOLFF EN Co.

Vertrekkende Personen.

F. Bertling. (3247)

HET STOOMSCHIP PALEMBANG
gezagvoerder **H. J. ROSEBOOM,**
vertrekt Dingsdag den 9 dezer naar ***Pontianak*** en ***Singkawang.***
Voor nadere inlichtingen vervoege men zich bij
BATAVIA, 6 *November* 1858.
(3264) W. CORES DE VRIES.

DE STOOMBOOT

DE KONINGIN DER NEDERLANDEN

vertrekt Dingsdag 9 November, Via **Muntok** en **Riouw** naar **Singapore.**
Nadere inlichtingen te bekomen bij de
Directie der N. I. Stoombootmaatschappij,
(3259) MACLAINE, WATSON & Co.

Vracht en Passage naar Japan
worden aangeboden met het Ned. schip

POSTILJON,
Kapt. **Van de Poll.**
Adres
(3251) DÜMMLER & Co.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden met het Extra Snelzeilend Ned. Campage fregatschip

VIER GEZUSTERS,
kapt. **J. BIK.**

Deze bodem zoo bijzonder gunstig bekend voor den overvoer van passagiers, heeft eene doeltreffend ingerigte badkamer, en biedt alle gemakken aan die men aan boord kan verlangen, terwijl het vertrek van hier tegen ongeveer **half December** zal plaats hebben.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de heeren **Ruijl, Cramer & Co.** te *Soerabaija*, en hier bij
De Agenten,
(3271) DE WEERDT, RUIJL EN Co.

Passage naar Amsterda
wordt aangeboden met het snelzeil... bijzonder gunstig voor den overvo... passagiers bekende Nederlandsch ba...

PETRONELLA CATHARINA,
Kapt. **T. Hagen.**

Deze bodem voert een' geëxamineerden ge... en kwam heden alhier ter reede, zoodat het zei... nen 3 of 4 dagen de reis naar **Nederland** ... vaarden.

Reflecteerenden gelieven zich ten spoedigste ... melden, bij
de Agenten
(3239) DE WEERDT, RUIJL EN ...

Tot den Overvoer van
PASSAGIERS naar NEDERL...
wordt aangeboden het
Snelzeilend Nederl. Barkschip
GUURTJE EN MARI...
kapt. **T. J. Bourasse Wils...**

Deze bodem is keurig ingerigt, biedt voor pas... alle mogelijke geriefelijkheden aan, en zal waa... lijk tegen het einde dezer maand van hier vertr...

Informatien zijn te bekomen, bij
De Agenten,
(3270) DE WEERDT, RUIJL EN ...

NEDERLANDSCH BARKSCH...
BARON FORSTNER VAN DAMBE...
Kapt. N. KRUIJMEL.

Met dit nieuwe en bijzonder snelzeilende sch... zich door ruime en uiterst comfortable inrig... ten zeerste aan repatrieerende personen aanbe... wordt **PASSAGE naar NEDERLAND** aange... Deze bodem neemt thans te **Cheribon** lading i... zal tegen het einde dezer maand gereed zijn o... hier de terugreis te aanvaarden.

Adres, bij
de Agenten,
(3274) DE WEERDT, RUYL & ...

NEDERLANDSCH SCHIP
NIEUW HOLLAND,
Kapiten L. TUK.

Met dezen welbekenden bodem wordt passag... NEDERLAND aangeboden. De ruime en nette ... tingen welke dit schip bezit, bieden hetzelve ... der aan. Het is verder voorzien van een Bad... en alle andere kleine gemakken, welke men aan ... verlangen kan, voert een' geëxamineerd scheeps... en zal waarschijnlijk tegen **medio** December ... NEDERLAND vertrekken.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te ... den tot den Gezagvoerder te *Pasoeroeang* en ... te *Samarang* en te *Soerabaija* tot
De Agenten,
(3257) B. KOPERSMIT EN ...

WILHELMINA EN CLA...
GEVOERD DOOR
kapt. **C. Abrahams Jr.,**

voor passage naar **NEDERLA...** wordt als nog gelegenheid aange... met bovengenoemd, zoowel snelze... als goed ingerigt schip, hetzelve w... binnen weinige dagen van **Tag...** wacht' om ten spoedigste de reis te aanvaarden.

Adres bij
De Agenten,
(3229) HAAGER EN SCHUURMA...

Passage naar Rotterda...
wordt aangeboden met het Ned. schi...

MAARTEN VAN ROSSE...

gevoerd door Kapt **P. F. Rijken,** hetwelk uitmuntend is ingerigt en uitgerust voo... overvoer van passagiers, zijnde er een geëxamin... Doctor aan boord. Het vertrek van hier is bepaa... gen ultimo dezer maand.

Adres bij den *Gezagvoerder* in het Marine Hôtel ...
de Agenten
(2334) HAAGER & SCHUURMA...

BATAVIA.

Gisteren kwam alhier ter reede het Ned. schip ... *nelia Mathilda*, gezagvoerder *Schroei*, van *D...* een gedeelte der tot de expeditie naar dat rijk ... stemd geweest zijnde troepen aan boord heb...

Naar wij vernemen, zullen 230 man te *Djam...* bezetting blijven en zulks onder bevel van den kap... der infanterie *Backerus*, die tevens met het civie... zag aldaar belast is.

— Naar wij vernemen zijn, door de Hooge Reg... van Nederlandsch Indië, aan Z. M. den Koning ... stellen ingediend, om de contributie aan het C... Weduwe- en Weezenfonds te verminderen.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,

van Zaturdag, 6 November 1858, No. 89.

—Volgens een alhier loopend gerucht, zoude bij de re-ring in het moederland het voornemen bestaan, eene eeltelijke afschaffing van het radicaal voor Indisch btenaar af te kondigen.

Zijn toch onze berigten juist, alsdan zullen de reg-lijke ambtenaren weldra van de harde en geheel noo-ooze verpligting worden ontheven, een tweetal der te jaren huns levens aan de Delftsche school door brengen.

Mogt dit gerucht zich bevestigen, wij zouden alsdan er de eersten behooren, welke dien maatregel zou-toejuichen, daar toch, volgens getuigenis van ieder partijdige, de genoemde school, voor zoo verre de eiding van ambtenaren der 1ste klasse betreft, nooit het doel harer instelling beantwoord heeft noch antwoorden kan.

Wij zouden in dezen maatregel een schijn van hoop n, dat de regering en later toe wenscht over te gaan, radicaal geheel af te schaffen en ook voor andere btenaren het bezoeken dier inrigting niet meer ver-end te maken, en zij alzoo het voorbeeld, reeds jaren geleden door Engeland gegeven, zal opvolgen, or te verklaren, »dat geen inboorling noch eenig ge-en onderdaan van Z. M., alhier wonende, uithoofde zijne godsdienst, geboorteplaats, afkomst, kleur of s van dat alles, verstoken zal zijn van het regt om igen post, eenig ambt of eenige bediening te vervul-". (Art. 87 der parlements acte van 1833 voor het ter beheer van Britsch Indië).

Eene regering heeft ontegenzeggelijk het regt, be-waamheid en geschiktheid van hare ambtenaren te schen, doch de vraag moet, onzes inziens, alleen zijn, de aspirant-ambtenaar deze beide eigenschappen be-t, maar geenzins waar hij ze heeft opgedaan.

— Men meldt ons van Muntok, dd., 31 October:

In den nacht van den 25 op den 26 dezer, is, op het Karang Hadji, nabij Muntok, vastgeraakt eene praauw, oot ongeveer 12 koijangs, komende van Bima en be-md voor Singapore.

Dit vaartuig had, omstreeks eene maand geleden, ma verlaten en zijne reis tot op de hoogte van Palem-ng gelukkig voortgezet, toen, in genoemden nacht, het n hevige zuidenwind noordwaarts voortdreef. De ware regen maakte den nacht stikdonker, zoodat djoeragan, niet wetende waar hij zich bevond, noor-lijk aanhield, steeds in het denkbeeld verkeerende, t hij op die wijze Muntok zoude bereiken. De sterke room dreef het vaartuig echter westwaarts naar ge-eld rif.

Met eene sampan werden acht opvarenden eerst naar n wal gebragt, en moesten de zestien overige perso-n met angst de terugkomst der sampan afwachten. ze bevonden zich intusschen op het zanke vaartuig, t ieder oogenblik door den zwaren golfslag zou kun-n worden verbrijzeld.

Bij het aanbreken van den dag, kwam een visschers-raauwtje ter hulpe, dat 14 man opnam. De twee verblijvende personen moesten zich vergenoegen met n deze praauw buitenboords te gaan hangen, op welke wijze omstreeks drie mijlen werden afgelegd, waarna zen gelukkig, en niet dan zonder veel gevaar te heb-en doorgestaan, den wal bereikte.

Een klein gedeelte der lading is gered, doch geheel edorven, terwijl van de praauw zelve niets teregt is ekomen.

— De zeeroovers zetten hun werk in de wateren van anka steeds voort. Vele kleine handelspraauwen zijn oor hen aangevallen en van alles beroofd. Een in-ander, die zich wilde verdedigen, werd zwaar gewond.

— Berigten over de maand September behelzen het vol-nde: *Celebes en Onderhoorigheden.* — Het padigewas taat in de afdeelingen *Boelekomba* en *Bonthain* zeer voordeelig.

In de maand September zijn te *Makasser* 15 rasche-pen binnen gekomen en 14 vertrokken, welke bijna alle bevracht zijn geworden.

Aldaar is in de wijk *Buitennegorij* brand ontstaan, bij welke gelegenheid twee huizen zijn in de asch ge-legd en eene oude vrouw het leven heeft verloren.

Ook in de afdeeling *Noorder Districten* is in twee kampongs brand ontstaan, waardoor cc. 5,000 bossen padi zijn vernield.

Noordkust van Celebes. — Ofschoon de geruchten om-trent het uitbreken der pokken in sommige landen op deze kust niet bevestigd zijn, is, bij de bestaande vrees der inboorlingen voor die ziekte, eene poging aange-wend, om de vaccine in die streken in te voeren.

Een doctor djawa is daartoe naar deze kust gezon-den, nadat van de ingenomenheid der betrokken hoof-den met dezen maatregel was gebleken.

Gorontalo. — De weêrgesteldheid en gezondheidstoe-stand waren in de maand Augustus gunstig.

Amboina. — In het *Ceramsche* is de stand van zaken op een gewenschten voet, voornamelijk door de onderwer-ping en vestiging aan het strand van de Alfoeren van *Mani*, nadat hun kapitein *Suhoehoene Wasilaine* gevan-kelijk naar *Saparoea*, en vervolgens naar *Amboina* was overgebragt. Dit feit heeft de onderwerping der we-derspannige Alfoeren voltooid. Een ambtenaar is ter beschikking gesteld van den assistent-resident van *Sapa-roea* en *Haroeko*, speciaal om met het civiel gezag te *Elpapoeti* en verdere negorijen aan de *Elpapoeti*-baai te worden belast.

Ternate. — Den 1sten September, des namiddags te $1\frac{1}{2}$ uur, ontstond en brand aan boord van eene ter reede liggende paduakang, behoorende aan den kapi-tein der Macassaren alhier. Door de spoedig aange-bragte hulp, zoowel van den wal, als van Z. M. stoom-schip *Suriname*, mogt men er in slagen, niettegenstaande de wind op dat oogenblik hevig uit het zuiden woei, dat vaartuig voor eene geheele verniel ing te bewaren. Het achterschip is geheel uitgebrand en het tuig groo-telijks beschadigd. De schade wordt op *f* 500 begroot.

Op den 17den, des avonds te $10\frac{1}{2}$ uur, ontstond andermaal brand nabij *Kotta baroe*. De woning, geheel uit ligte materialen zamengesteld, werd, niettegenstaande de spoedig toegesnelde hulp der buren en van het plaatselijk bestuur, in de asch gelegd, waarbij een klein gedeelte der bezittingen der bewoners verloren ging.

Het weder bleef, gedurende maand September, drooge en de hitte was daardoor bijzonder drukkend. Enkele da-gen heerschten er stijve winden, die de drukkende hitte een weinig afkoelden.

In den handel is, gedurende de maand September, niets omgegaan. De verkoopen van rijst, eetwaren en lijnwa-den bepaalden zich tot plaatselijke behoeften, terwijl van uitvoer-artikelen als noten, tripang, karet enz. in het geheel geen omzet plaats had.

Menado (*Minahassa*). — De ongewoon sterke hitte bleef nog gedurende de eerste dagen van September aanhou-den, waarna westelijke winden en onweêrsbuijen de temperatuur veranderden. — Op den 21sten, des a-vonds om 11 uur, op den 23sten, des morgens om 4 uur, op den 24sten, des voormiddags om half 11 uur en den 27sten, des nachts om 2 uur, hadden aardbe-vingen plaats, van welke de tweede vrij hevig was.

In 's lands pakhuizen werden $1,737\frac{14}{125}$ picols koffij geleverd, zoodat de geheele levering in dit jaar tot nu toe bedraagt $20,568\frac{77}{125}$ picols.

Omstreeks de helft der maand Augustus, is een Boe-gineesch handelsvaartuig van *Gorontalo*, naar de hoofd-plaats *Menado* op reis, in straat *Malingi* (*Tojean*-eilanden) door een zestal rooverspraauwen aangevallen, die echter, na twee opvarenden van dat vaartuig gedood en twee anderen gewond te hebben, op het verschij-nen van praauwen tot ontzet, de vlugt namen. (*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 1 November. Naar wij vernemen, be-staat er te dezer stede bij de voornaamste handelshuizen het voornemen, om het request aan Zijne Exc. den Gou-verneur Generaal, door den Samarangschen handelsstand ingediend, door een krachtig adres te ondersteunen.

— In Julij 1857 werd het drijvend droog dok van het marine etablissement alhier naar Lassem vervoerd, tot het ondergaan eener belangrijke vertimmering, voorna-melijk bestaande in de vervanging door djati-hout van alle Europesche houtwerken, tien jaren te voren bij den aanbouw gebezigd.

Den 29sten der vorige maand is het dok hier terugge-komen, van Lassem gesleept door Z. M. stoomschip *Me-rapi*, tot voor de haven van het etablissement, in welks bassin, het weinige uren na de aankomst, gemeerd lag.

— Heden is men in gereedheid gekomen met het span-nen van den draad van den electro magnetischen tele-graaf tot aan de hoofdplaats der residentie Bezoeki, zijnde van daar langs dien draad alhier berigten ontvangen.

— Men schrijft ons van Kediri:

Den 28sten October had alhier, in de adsistent-residen tie Toelong Agoong, een dier voorvallen plaats, waar-naar men in de geschiedenis van Java te vergeefs zoude zoeken. De onlangs benoemde Regent dier plaats, de gewezen Luitenant der Pradjoerits van Kediri, Raden Mas Pandji Djojoadmodjo, beroofde zich, door middel van een pistoolschot, van zijn nog zoo jeugdig leven.

Hij was de hoopvolle telg eener talrijke aanzienlijke familie en, alhoewel slechts 20 jaren oud, reeds opge-klommen tot den hoogsten post, waarop zoowel zijne ge-boorte, alsmede de schitterendste hoedanigheden hem aanspraak gaven. Wat aanleiding gaf tot die wanhopige daad, die eene geheele bevolking in den diepsten rouw dompelde, zulks laat zich wel gissen maar niet met ze-kerheid bepalen.

De jeugdige Regent, die reeds lang ziekelijk was, stond op het punt van te vertrekken naar Kediri, ten einde onder behandeling te komen van den geneesheer aldaar. De wagen was gereed, omstreeks 4 uren in den namiddag, zijne familie reeds in denzelven, toen een pistoolschoot zich hooren deed. — Zijne bejaarde moe-der, die heimelijk zijne bewegingen bespied had en tot dat einde, onder allerlei voorwendsels, zich nog steeds in den Dalem had opgehouden, zag hoe hij een zak pistool uit den boezem te voorschijn haalde en, zon-der een oogenblik te dralen, zich een kogel door het hart joeg. — Hij waggelde een oogenblik en viel toen in de armen der ongelukkige beklagenswaardige vrouw, die slechts een lijk omklemd hielden.

Vreeselijk was het gejammer, het hartverscheurend weegeklaag der zijnen.

Zijne kinderen, twee zonen en twee dochters, zijn nog te jong, om de waarde van hun verlies te beseffen.

Den daaropvolgenden morgen had de begrafenis plaats. Als een electrieke schok had de mare van den dood van den zoo alom beminden Regent zich heinde en verre ver-spreid. Het lijk zoude te Kediri in het familliegraf wor-den bijgezet.

Zijne paarden, zijne jagtgeweeren, zijne familie, kort-om alles wat hij eenmaal had liefgehad, ging het lijk vooraf, dat gedragen werd door ingezetenen van Toelong Agong. Onafzienbaar was de toevloed van menschen, die de plegtigheid vergezelde. Te Kediri werd het lijk opgewacht door de hooge autoriteit, alsmede door eene talrijke schaar van priesters, die weldra hun eentoonig weeklagend grafgezang aanhieven.

Smart en verslagenheid lag op aller gelaatstrekken, en te vergeefs verdrong hier valsche schaamte de opwellende tranen van innig medelijden.

In de grootste orde, zonder dat het minste voorval de plegtigheid daarvan stoorde, liep deze begrafenis ten einde, die nog lang in herinnering zal blijven bij Kediri's ingezetenen.

Het land verliest in den overledene een hechten steun, die in zulk een jeugdigen ouderdom reeds een grooten invloed bezat, omdat hij in zulk eene groote mate de kunst bezat, de harten te winnen van allen, die hem ken-den. Moge zijn vroegtijdige dood geene verdere nood-lottige gevolgen na zich slepen.

— Men meldt ons van Bodjonegoro, betrekkelijk het omverwaaijen eener tabaksschuur, door ons in ons vorig nommer medegedeeld, dat die schuur niet was toebehoo-rende aan den Heer H. W. Zeijler, maar slechts onder opzigt van dien heer stond, terwijl dezelve het eigendom is van den tabaks fabriekant, den heer K. Veenstra. Wij haasten ons, deze vergissing te herstellen.

In gemeld berigt gelieve men almede, in plaats van *ponden tabak*, te lezen: *boomen*. (*Oost'p.*)

NEDERLAND.

(*Particuliere Correspondentie*).

's Hage, 24 *September* 1858. Komt deze u onver-wacht, mijn waarde redacteur, hij kan u ten bewijze strekken, dat ik met lust en liefde de taak aanvaard, om u op de hoogte te houden der *histoire intime* van het moederland. De dagbladen mogen het ons onop-houdelijk verzekeren, dat er niets wetenswaardigs in het binnen- of buitenland geschiedt, evenmin als zij blanke kolommen aan hunne geabonneerden zenden, hoop ik in gebreke te blijven, u met elke mail iets te doen hooren van hetgeen er hier gedacht, gesproken en gedaan wordt. 't Is waar, er zal vrij wat tijd verstrijken, vóór hetgeen ik hier schreef u onder de oogen komt; maar er bestaat toch veel kans *dat* gij het krijgen zult, terwijl eene telegrafische communicatie omgekeerd veel kans zou op-leveren, dat gij slechts onverstaanbare woorden ontvingt. Dit althans is de droevige ervaring ten opzigte van den electro-magnetischen kabel, die thans de Oude aan de Nieuwe Wereld verbindt. Nog schuilt de oorzaak daar-van in het duister; de geleerden spreken van de mag-netische golvingen der aarde; anderen zoeken de kwaal in andere omstandigheden. Sommigen gaan nog verder, en meenen de genezing er van te hebben gevonden. Zoo is ook een onzer landgenooten, een amsterdamsch werktuigkundige, naar Engeland vertrokken, om zijne overtuiging daar kenbaar te maken en, kan het, in toe-passing te brengen. Zoo zijn doel gelukt, dan deelen wij den naam van dien landgenoot mede; thans zou dit, meenen we, eene onverdiende eer zijn.

Ik stem u toe, dat hij de eenige niet wezen zou, van wien de wereld gewaagt, vóór hij er aanspraak op maken mogt: ongelukkigerwijze, zwijgt de wereld ook vaak van hen, die haar lof hadden verdiend en schenkt zij dien lof aan anderen. Onlangs nog werd met ophef melding gemaakt van de electrische seinlichten op de fransche kust, en men had in 1854 reeds ten onzent die verlich-ting toegepast kunnen zien bij de dubbele ijzeren draai-brug bij Zevenbergen, over de rivier de Mark, waar een landgenoot, de heer *J. J. van Kerkwijk*, haar had aangebragt. Maar 't is een oud zwak, onzen landaard eigen, om liefst bij den buitenlander te zoeken, wat het moederland even goed, of beter geeft.

Dat men fransche dominés en fransche actrices in het buitenland zoekt, is natuurlijk en verklaarbaar, al heeft de ondervinding dan ook bewezen, dat de een zoo min als de ander hier aarden kunnen. Onze laatste fransche predikant toch, de heer *Boucher*, heeft de Ne-derlandsche residentie, waar hij een aanzienlijk tractement en de vriendschap van de *beaumonde* genoot, gaarne verwisseld met het plaatsje Aix in Frankrijk, bijna uit-sluitend omdat hij hier niet *aarden* kon. Keizer Na-poleon intusschen achtte hem toch *ontaard*, en de di-plomatie heeft er zich in moeten mengen, om de keizerlijke goedkeuring te verwerven, op het beroep van een man, die geene andere staatkundige misdaden op zijn geweten had dan den omgang met fransche emigranten, waarvan er verscheidenen in Holland eene wijkplaats zochten. In plaats van dien predikant is thans de waalsche leeraar te Stockholm, de heer *Trottet* alhier beroepen.

Wat de actrices betreft, wij zouden u vele voorbeel-den van haar verschijnen en even snel verdwijnen kun-nen aanvoeren; dezer dagen echter verdween er bijna eene op het verlangen der Hagenaars zelven. Voorheen werd over de al of niet toelating van tooneelspelers in den franschen schouwburg beslist door eene Jury, uit de abonnés gekozen. Dat stelsel van getrapte verkiezingen is dit jaar afgeschaft; de geabonneerden brengen zelven hun voor of tegen uit. Madame de V nu had van de 50 kiezers een derde tegen zich — dit bleek althans la-ter — toen Z. K. H de prins van Oranje ditmaal ook van zijn stemregt gebruikt maakte en zijn *voor* in de stembus stortte. Die ééne stem heeft beslist, want nu waren er, van de 51 stemmen, eene stem meer dan twee derden ten haren voordeele.

Die bijzonderheid, ik behoef het u niet te zeggen, is bijna onopgemerkt voorbij gegaan bij de schitterende ge-beurtenissen, waarvan de prins, in den laatsten tijd het middenpunt was. Gansch Neêrland vierde feest en ik moet bekennen, dat de geestdrift grooter was, dan men ze in den laatsten tijd wel opmerkte en niets van be-taalde geestdrift had. Meen daarom niet, dat er bij de plegtigheden der September dagen geene onderhandsche tegemoetkomingen in de kosten hebben plaats gehad. Gij kent de achterbuurten onzer hollandsche steden; daar viert men geen feest van den overvloed, en toch was in 's Hage alles behoorlijk in orde, toen Zijne Majesteit en de prinsen er in den avond van den 8sten September doorreden, voorafgegaan door het rijtuig des burgemees-ters, dat den weg wees. Evenzoo was het in Amsterdam en, met allen eerbied voor de oranjeliefde der mindere klassen, spreekt het van zelf, dat niet alles uit eigen beur-zen kwam. Maar de kreten waren niet betaald, en spro-ten uit eene gansch andere bron voort dan bij die oude vrouw te Napels, die, bij de intrede van een der hertogen in vroegeren tijd, zoo luid »Leve de Hertog!" riep, om-dat de ervaring haar geleerd had, dat de zoon steeds een graad slechter dan de vader was. Neen, er heerschte opregte geestdrift in die dagen, meer dan men sinds ja-ren gezien heeft in ons *paisible Hollande*.

Dien naam toch hebben wij behouden, ondanks de be-weging op staatkundig en industrieel terrein, waarvan onze geschiedenis der laatste jaren gewaagt, en heeft ook, wat het politieke betreft, het ministerie, in het begin dezes jaars opgetreden, nog weinig van zich laten hooren, het wei-nige, dat men er van gehoord heeft, is voldoende geweest, om gansch Nederland in beweging te brengen. Ik be-doel de concessie verleend aan de heeren Sloet en Reuch-lin voor den aanleg en exploitatie van een spoorweg van Arnhem langs Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Assen, Groningen, Leeuwarden en Franeker tot Har-lingen; van een spoorweg van Zutphen over Enschedé naar de duitsche grenzen en van een spoorweg van Zwolle naar Kampen. Het is u zeker bekend, dat in

die onderneming de regering voor *f* 10,000,000 aandeel wil nemen, waarvoor zij geene rente of dividend verlangt, zoo lang de onderneming geen 4½ percent oplevert, terwijl zij 4½ percent garandeert als minimum van interest en, zoolang de weg niet geheel of gedeeltelijk in exploitatie is gebragt, 4½ percent betaalt aan de aandeelhouders van de gestorte sommen. Op zulke voorwaarden spreekt het wel van zelf, dat er actionnarissen zouden gevonden worden. Algemeen was dan ook de verontwaardiging bij het vernemen er van; gelukkig dat de concessie eene bekrachtiging der wetgevende magt moet ondergaan; met zekerheid kan men reeds beweren, dat er van de gansche zaak niets komt. Maar er openbaarde zich ook een practischer gevoel dan dat der verontwaardiging: er ontstond concurrentie, en reeds heeft de heer Brouwer van Hogendorp aanvrage gedaan om eene concessie, welker voorwaarden oneindig voordeeliger voor den staat zijn. De uitkomst zal leeren of ook de regering, na de terugneming der eerste concessie, daarmede vrede zal hebben. In ieder geval bestaat het uitzigt, dat er spoorwegen tot stand zullen komen en dat uitzigt heeft honderden commissiën uit alle deelen des lands naar de hoofdstad doen trekken, om daar gemeentelijke of bijzondere belangen voor te staan.

Thans zijn voor een oogenblik de spoorwegen op den achtergrond geschoven door den verderen inhoud der troonrede, die onze dagbladen u wel in haar geheel zullen mededeelen. Gij zult er uit zien, dat zij geschreven is bij een helder zonneschijntje, op fraai satyn-papier met rozen kleurige inkt. Het ministerie leefde blijkbaar nog onder den indruk der feestdagen en der zoete rust. In geen vier maanden toch vernam men iets van eene Tweede Kamer. Maar wordt die troonrede nageleefd, dan is het slechts de rust, die aan een storm voorafgaat. Zie hier eenige onderwerpen, waarvan zij de indiening belooft: 1o Staatsbegrootingen. 2o. Indische comptabiliteitswetten. 3o. Spoorweg-concessiën; 4o. Te gemoetkoming in de financiën der gemeenten, 5o. Afschaffing van belastingen, 6o. Herziening van belasting wetten; 7o. Amortisatie, 8o. Emancipatie der slaven in de West-Indiën; 9o. Regterlijke organisatie, 10o. Herziening van het wetboek van strafregt; 11o. Organisatie van den Raad van State; 12o. Herziening der tabellen van de vier districten; 13o. Vervoer van landverhuizers; 14o. Veiligheids maatregelen voor het vervoer met spoorwegen; 15o. Nationale militie; 16o. Geneeskundige wetten. Zie daar *eenige* der *andere* onderwerpen, waaromtrent binnen kort wetten zullen worden aangeboden", aldus zegt de Troonrede.

Leg naast die Troonrede nu eens de sluitingsrede der vorige zitting, waaruit blijkt dat er niets tot stand is gebragt dan de begrootingswetten en een aantal naturalisatien, ofschoon ook de openingsrede der vorige zitting een aantal wetten verkondigde, – vallen u dan de regels van onzen dichter niet in:

O, mistrouw 't Sirenen zingen,
Bouw niet op 't geluk, o mensch!
En, bereikt gij ook uw wensch,
Vrees des noodlots wisselingen;
Tusschen één en nogmaals één
Slaat en klieft de bliksem heen".

En helaas! een politieke bliksem-afleider moet nog uitgedacht worden. Men meent hem wel gevonden te hebben in de onpartijdigheid eener regering, en wij nemen die ook gaarne als zoodanig aan, maar wij hebben nog nooit het voorregt gehad, één onpartijdig en onbevooroordeeld man te ontmoeten. Zoo veel te minder dus zal men een cabinet van dat karakter aantreffen, al heeft men ook het tegenwoordig ministerie den naam van *Cabinet-inodore* gegeven.

Dat al de genoemde wetten tot stand zullen komen, is eene materiele onmogelijkheid; maar er zijn er eenigen onder, die dringend noodzakelijk zijn. Daaronder noemen wij ook de wetten tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen. Sinds lang heeft men de natie en vertegenwoordiging op de indiening daarvan laten wachten, onder voorwendsel, dat er zoodanig verband bestond tusschen de comptabiliteit van het moederland en die van Indië, dat de regeling der eene noodzakelijk met die der andere gepaard moest gaan. Gelukkig is dit ministerie van dat denkbeeld teruggekomen, en wij mogen dan eerlang eene discussie te gemoet zien over de koloniale administratie, die tot dusverre eigenlijk buiten de wet lag. Het kan eene belangrijke discussie zijn, want wij bezitten thans verscheidene zoogenaamde »koloniale specialiteiten" in de Tweede Kamer. Is de heer *J. C. Baud* ook van het tooneel afgetreden, de heer *Duymaer van Twist*, die ook hier de achting geniet, welke men hem in Indië zoo teregt toedroeg, heeft het getal aangevuld. Met het oog op de vele diensten, die hij aan de Kamer bewijzen kan en zal, heeft men hem dan ook niet tot voorzitter benoemd, welke betrekking zooveel zorgen van anderen aard medebrengt. Wij doen daarom niets te kort aan de verdiensten van den heer *van Reenen*, den gewezen minister van binnenlandsche zaken, wiens edele houding in de onderwijskwestie, tegenover dweepzieke ijveraars, hem eene blijvende eer schenkt. De heer *van Reenen*, thans door Z. M. tot voorzitter benoemd, was de candidaat der gematigden, maar naauwelijks was de stemming afgeloopen, waardoor hij boven aan de lijst der candidaten gesteld werd, of de heeren *van Hall* en *Schimmelpenninck van der Oye* zetten zich naast hem op de bank in de Tweede Kamer, als paranymphen neder, als of zij eigenlijk de mannen waren, met wie hij instemde. De natie weet het beter en kent zeer goed het onderscheid tusschen den eersten candidaat en den derden, den heer *Schimmelpenninck van der Oye*, die eerst na vier stemmingen met eene kleine meerderheid zijn rang kreeg, terwijl de tweede candidaat, de heer *Dullert*, bij de tweede stemming als zoodanig werd aangewezen.

Zoo wij de behandeling der Indische comptabiliteits wetten spoedig te gemoet mogen zien, geene geringe dienst zal daarbij doen de uitgave der boekhandelaars *Kemink & Zoon* te Utrecht, die de regerings verslagen over den staat en het beheer der kolonien, sedert 1848 aan de Tweede Kamer ingediend, het licht heeft doen zien in een compres, gemakkelijk formaat, waardoor die belangrijke bescheiden meer binnen het bereik van het algemeen vallen. Wij achten dit een goed denkbeeld en, zoo de uitgevers besluiten konden, om ook hetgeen verder door de Tweede Kamer van opzigte der kolonien behandeld is, op die wijze openbaar te maken, gelooven wij, dat men hij u en bij ons hen dankbaar zou wezen. Want, 't is een goed verschijnsel in onze dagen; de belangstelling in Indië wordt meer en meer algemeen, al zoudt gij ook het tegendeel willen afleiden uit hetgeen dezer dagen bekend werd, dat het getal aspirant-ingenieurs voor den waterstaat in Indië niet voldoet aan de behoefte, zoodat de minister van binnenlandsche zaken de opzigters van den waterstaat heeft uitgenoodigd, zich voor die betrekking te verbinden. Iets anders toch is het sympathie voor Indië te gevoelen, iets anders om hier van zijne betrekkingen te scheiden. Dat evenwel niet allen zoo denken, blijkt uit de twintig personen, die zich aan het examen, hetwelk aan de benoeming moet voorafgaan, onderworpen hebben. Welligt zullen ook ten dezen aanzien andere bepalingen worden voorgesteld bij de organisatie der delftsche akademie, die, zoo wij wel onderregt zijn, eerlang aan de Kamer zal worden voorgelegd. Het aanzienlijk batig slot over 1856, welks gebruik, bij de wet omschreven, reeds op de griffie der Tweede Kamer berust en binnen eenige dagen publiek zal worden, zou dunkt ons zeer goed kunnen strekken voor de openbare werken in Indie zelf en in dat geval zouden wij volkomen vrede hebben met het: *ce qui vient par le tambour, s'en va par la trompette.* Gaarne intusschen zien wij er een deel van besteed voor de emancipatie der slaven in West-Indië, over wier lot zich eindelijk de wet zal ontfermen. De particulieren hebben er reeds lang hunne deelneming voor uitgesproken en nog onlangs verscheen een bundel van de met lof bekende dichteres *Anna* (mevrouw Steenstra Zijnen, geb. Ampt), die de slavernij tot het onderwerp harer Schaduwbeelden genomen heeft. In een volgenden hoop ik u daarvan iets meer mededeelen. Zeker zullen die verzen menig harte roeren, maar de 20 millioen, die de regering er voor beschikbaar stelt, doen zeker nog meer af. Voor de emancipatie der slaven in de Oost-Indiën is daaronder eene som van 5 millioen begrepen.

De slavernij is een geliefdkoosd onderwerp in het moederland. Wij, die ze niet van nabij kennen, zullen ons wel wachten een oordeel er over te uiten; zij zou de eenige zaak niet zijn, die theoretisch afschuwelijk was en practisch er zeer goed door kan. Hoe denkt gij in Indië bijvoorbeeld over den man, die des morgens te negen ur naar een klein vertrek met houten vloer en wanden gaat, om daar tot des namiddags vier uren te arbeiden, en des avonds, in zijne eigene woning teruggekeerd, tot op het uur der ruste zich bezig moet houden met schrijfwerk. Dat is een rampzalig lot, meent ge, vooral zoo ge er bij weet, dat er slechts eenige honderden guldens per jaar voor betaald worden. Toch is dit het lot van zoo menigen ambtenaar in het moederland, en niet te min wordt zijne betrekking zoo benijdenswaardig geacht, dat bij elke vacature een legio aspiranten zich opdoen. Indien de plannen der regering ten uitvoer worden gebragt, dan zal er eenige verzachting in dat lot komen; de lokalen, die, met het oog op het aantal, zoowel als op de gezondheid der ambtenaren en ook in verband met het werk, veel te eng zijn, zullen door een gedeelte van het personeel worden ontruimd, aan wie andere lokalen zullen worden aangewezen Nu reeds is men aangevangen met het departement van oorlog, welks topographisch bureau eerstdaags in een nevengebouw zal worden overgebragt. De departementen van binnenlandsche zaken en kolonien liggen thans aan de beurt, en waarlijk het was noodig wat laatstgemeld gebouw betreft, toen daar voor eenige maanden eene staatscommissie bijeenkwam, moesten de zeven leden dier commissie in twee aangrenzende vertrekken verdeeld zitten en op die wijze de conferentien houden!

De regering heeft ook een ander middel tot ontruiming der lokalen op het oog: men zegt dat het pensioen van een aantal ambtenaren in de pen is. Die emancipatie is aan de betrokken personen minder welkom, want het zijn verre van »Indische pensioenen", die men hun toelegt, zoo als ook daaruit duidelijk blijken kan, dat de gepensioneerde Nederlandsche ambtenaren in alle stilte op het platteland gaan wonen, terwijl de indische gepensioneerden zich bij voorkeur in de residentie vestigen.

Van daar dan ook dat hier ter stede het Indisch Genootschap is gevestigd en, zoo de vergadering van dit collegie, vooral des zomers, dikwijls worden uitgesteld, men beschuldige daarom de leden niet van laauwheid; integendeel zij behartigen met ijver de spreuk door hen tot leus gekozen: onderzoek leidt tot waarheid.

Ik vrees, geachte redacteur, dat ik eenigzins misbruik heb gemaakt van de ruimte, die gij mij in uw geest hebt toegestaan. Is dit mijne eenige fout en heb ik in andere opzigten aan uw verlangen beantwoord, ik zou mij regt gelukkig achten, want 't is eene fout, die gij zelf ligt kunt herstellen.

(*Redactie*)

Rotterdam, 22 Sept. De weersgesteldheid bleef, sedert ons vorig berigt, voortreffelijk. De nazomer, dien wij genieten, is zoo fraai als men zou durven wenschen. De temperatuur was op enkele dagen zoo warm, dat men zich in Julij verplaatst konde wanen. De berigten omtrent den oogst der veld- en aardvruchten luiden dan ook zeer gunstig en de prijzen der levensmiddelen blijven slap en dalende. Men oogst het hooi als midden in den zomer, zoodat alle vrees voor gebrek aan vee-voeder geheel geweken is.

Onze *diergaarde* blijf steeds, en als het ware bij den dag, in ontwikkeling en bloei toenemen. Het aanzienlijk getal en de aandrang der candidaten voor het lidmaatschap, maakte in deze week eene buitengewone ballotage noodzakelijk, waarbij 40 leden werden aangenomen. Intusschen was het getal op nieuw voorgedragenen zoo groot, dat er nog eene ballotage zal moeten plaats hebben op Vrijdag 1 Oct. Z. M. de koning en de prins van Oranje, die deze stad den 5den October zullen bezoeken, zullen bepaald ook onzen *dierentuin*, wiens spoedige daarstelling tot de merkwaardigheden van deze[...] behoort, met een bezoek vereeren.

Den 24sten wordt het *Societeits-gebouw* openge[...] en te dier gelegenheid zal er een harmonie-conce[...] eene schitterende illumindtie in de ruime inrigting [...] ven worden, waarvan men zich veel aangenaams v[...] stelt. Daar dien avond juist dit nommer wordt [...] den, kan het verslag van deze feestviering eerst in [...] volgend nommer voorkomen.

Voortdurend trekken de fraaije jonge leeuwen, [...] van wij reeds melding maakten, algemeene aand[...] vooral het mannelijk exemplaar, geschonken door [...] heer J. W. Verbrugge alhier, die, even als de he[...] Suermondt te Batavia, die een fraaijen zwarten *B*[...] *beer* per *Herman de Ruyter* overzond, veel gen[...] van zijn geschenk oogst. Men behoeft echter no[...] paar fraaije koningstijgers, alvorens deze jeugdige[...] toch reeds krachtig ontwikkelde inrigting in belangr[...] met hare zusters kan wedijveren. Ongetwijfeld [...] onze vermogende landgenooten in Indië het wakke[...] stuur van de *Diergaarde* behulzaam zijn, om sp[...] tot die hoogte te geraken. Eene giraffe en nog [...] belangrijke geschenken worden verwacht.

ENGELAND.

De koninklijke familie bevindt zich thans te Balm[...]

— Men wil weten, dat lord Derby, het hoofd [...] het cabinet, nog vóór kersmis bij het parlement [...] herziening der kieswet zal indienen, daar het ont[...] reeds voor een goed deel gereed zou zijn. Na die [...] diening zou dan, zoo als gewoonlijk, het parlement [...] daagd worden tot in de maand Februarij. Men v[...] er bij, dat het ontwerp op liberale leest geschoei[...] Men zal zich bij deze gelegenheid herinneren, dat [...] Palmerston, hoewel hij herhaaldelijk de indiening [...] nieuwe kieswet toegezegd heeft, immer redenen [...] weten te vinden, om het bij die belofte te laten. [...] behoeft echter niet gezegd te worden, dat dit berigt [...] onvoorwaardelijk geloof verdient.

— Lord Stanley heeft mr. G. Russell Clerk [...] den heer Henry Baillie benoemd tot onder-secretari[...] van staat bij zyn departement.

— Het met China gesloten tractaat is thans ontvan[...] doch nog niet officieel openbaar gemaakt. Intus[...] behelst de met de laatste overlandmail ontvangen *N*[...] *China Herald* van 13 Julij, dienaangaande het volge[...]

« Uit eene goede bron hebben wij het volgende [...] zigt ontvangen van de belangrijkste punten van het [...] taat, dat den 26sten Junij te Tientsin geteekend is [...] schen lord Elgin en de keizerlijk commissarissen K[...] Liang en Hwa-Shana en dat later door den keizer [...] China is geratificeerd. Het tractaat behelst 56 artik[...]

« Art. 1. Bevestigt het oude tractaat van Nanking[...] vernietigt het supplementair tractaat en de algemeene [...] palingen.

« Art. 2. Voorziet in de benoeming (ter keuze) [...] Chinesche en Britsche gezanten bij de hoven van P[...] en Saint James.

« Art. 3. Behelst bepalingen ten opzigt van het [...] manent verblijf van den Britschen gezant te Peking [...] van zijn huisgezin en gevolg.

« Art. 5. De Britsche gezant zal zijne zaken afha[...] len met een secretaris van staat op den voet van gelijk[...]

« Art. 6. Dezelfde privilegiën worden toegekend [...] den Chineschen gezant te Londen.

« Art. 7. Heeft betrekking op de consuls en [...] officiëlen rang.

« Art. 8. Het Christendom wordt geduld en de [...] lijders er van door het geheele rijk beschermd, [...] die tot de Protestantsche of tot de Roomsch-Kathol[...] godsdienst behooren.

« Art. 9. Britsche onderdanen mogen voor hun [...] maak of voor hun handel naar alle deelen van het [...] reizen. Verder behelst dit artikel bepalingen omtrent [...] paspoorten, en de steden welke zich in handen der re[...] len bevinden.

« Art. 10. Chinkiang zal voor den handel wo[...] opengesteld binnen een jaar na de onderteekening [...] het tractaat; dit zal mede het geval zijn met [...] andere havens aan de Yant-tze-Kiang, tot op de h[...] van Honkow, na de ontruiming van de oevers dier [...] door de rebellen.

« Art. 11. De havens van Niu-Chwang Mandc[...] Tangchaw (golf van Pecheli), Tai-wan (Formosa) S[...] tow en Kiung Chow (Hainan) zullen, behalve de gen[...] de havens, nog worden opengesteld.

« Art. 26. Het tarief zal door eene tot dat doel [...] noemen Engelsch-Chinesche commissie worden her[...]

« Art. 27. Het tarief zal om de tien jaren he[...] worden.

« Art. 28. Er zal een officiele staat in het Engel[...] en Chineesch worden openbaar gemaakt van de tra[...] toregten, welke aan aan de binnenlandsche tolkan[...] geheven kunnen worden; aan de Britsche handelaar[...] het evenwel vrij staan, naar verkiezing de transitor[...] te vervangen door een regt ad valorem.

« Art. 29. Vermindering van de tonnegelden, te[...] een certificaat voor vier maanden zal worden geg[...] aan schepen, die den kusthandel uitoefenen.

« Art. 50. De officieele correspondentie zal voor[...] van de zijde der Engelsche ambtenaren in het Engel[...] gevoerd (voor het tegenwoordige vergezeld van [...] Chineesche vertaling) en als de oorspronkelijke [...] beschouwd worden.

Art. 51. Het teeken I (barbaar) zal in de offic[...] Chineesche documenten niet meer gebezigd worden.

« Art. 52. Britsche oorlogschepen zullen alle hav[...] in het rijk mogen bezoeken. De bevelhebbers zullen [...] den voet van gelijkheid door de Chinesche ambten[...] behandeld worden.

« Art. 53. Er zullen maatregelen beraamd word[...] voor de onderdrukking van den zeeroof.

« Art. 55. De voorwaarden, betrekking hebbende [...] de schadevergoeding van de te Canton geleden scha[...] zullen in een afzonderlijk artikel worden opgenomen.

« Art. 56. De ratificatiën zullen binnen een ja[...] worden uitgewisseld."

De *Times* beweert, dat de schadevergoeding aan Enge[...] land, met inbegrip van de vergoeding voor de door[...]

ritsche handelaren te Canton geleden verliezen, waarschijnlijk £ 2,000.000 zal bedragen, terwijl China aan Frankrijk buitendien £ 1,200,000 schadevergoeding zou betalen.

Tot nu toe is er in den electrischen stroom langs den Trans-Atlantischen telegraafkabel nog niet de minste verandering te bespeuren en is de geregelde gemeenschap nog niet hersteld. Intusschen verneemt men, dat uit het daaromtrent ingesteld onderzoek gebleken is, dat de kabel, niet gelijk men eerst meende, digt bij de Iersche kust, maar op minstens 300 mijlen zeewaarts in, beschadigd is.

DUITSCHLAND.

De keizer van Oostenrijk heeft aan 26 personen, die veroordeeld waren wegens deelname aan het oproer te Parma in Maart jl., wegens hun goed gedrag in de gevangenis, de overige straf geheel of voor een deel kwijtgescholden.

Met betrekking tot den verkoop van den zuidelijken staatsspoorweg, waaraan thans niet meer te twijfelen valt, verneemt men nog, dat in het verkoop contract de voorwaarde opgenomen is, dat de koopers verpligt zijn aan de regering een extra-bedrag uit te keeren, zoodra de spoorweg meer dan 7 pCt. rendeert.

Het zegel op de oostenrijksche dagbladen zal, met den 1sten Januarij 1859, ook tot die bladen worden uitgestrekt, welke tot nog toe, als geene politiek bevattende, daarvan zijn vrij gebleven. Door dezen maatregel zullen een aantal blaadjes vervallen, die eigenlijk niets geven dan smakelooze feuilletons en geene andere strekking hadden, dan allerlei overdreven voorstellingen en tafereelen van rooversgeschiedenissen, bloedige voorvallen enz. onder de geringe volksklasse te verspreiden.

De oostenrijksche aartshertogin, Margaretha Carolina Frederika Cecilia Augusta Amelie Josephine Elisabeth, hertogin van Saksen, is dezer dagen overleden. Deze prinses was pas ruim 18 jaar oud; zij was den 4den Mei 1855 met den aartshertog Karel Lodewijk, broeder des keizers van Oostenrijk, Frans Joseph, gehuwd.

— De bekende humorist M. G. Saphir is, in den nacht van 4 op 5 dezer, te Baden overleden.

ZWITSERLAND,

In onderscheidene Zwitsersche cantons worden voor de militaire dienst in den Kerkelijken Staat heimelijk manschappen geworven. De dagbladen maken de regering op dit misbruik opmerkzaam. Bij den plegtigen intogt van den nieuwen bisschop van Como, was geen enkele geestelijke uit het canton Tessin tegenwoordig.

— Onder den naam *Helvetia* is, in het canton Bern, een talrijk genootschap tot stand gekomen, dat zijne radicale rigting niet alleen op het gebied der politiek, maar tevens tot dat der kerkelijke magt wil uitstrekken.

— Te Offenbach gaat de industsie met reuzenschreden vooruit. De voornaamste fabriekaten bestaan uit galanterieën, étuis en alle soorten van lederwaren, die zich door sierlijkheid en hechtheid zeer gunstig onderscheiden; bovendien worden er alle soorten van zeep en tabak bereid. Voor ruim drie jaren bedroeg de uitvoer dier artikelen slechts 76,000 centenaars en heeft thans reeds de hoogte van 225,000 centenaars bereikt. Het getal der arbeiders gaat reeds 5,000 te boven. In andere deelen van het grootherogdom Hessen-Darmstadt is de aandacht thans bijzonder op het mijnwezen gevestigd. Zoo wordt reeds het noodige voorbereid, om eene sedert vele jaren verlaten kwikzilvermijn op nieuw te exploiteren. Uit een voorloopig onderzoek is reeds gebleken, dat dit kostbaar mineraal nog rijkelijk daarin voorhanden is.

JAPAN.

De Hofreize naar Jedo.

Wij zijn in de gelegenheid gesteld, om de volgende bijzonderheden medetedeelen, betreffende de hofreis van den Nederlandschen commissaris in *Japan* naar *Jedo*.

Van *Nagasaki* ging de reis langs *Kioe-Sioe* over land tot *Kokoera*, van daar over de straat *van der Cappellen* naar *Semenoséki*, vervolgens in eene Japansche jonk over de binnenzee tot *Hioge* en van daar weder over land naar *Osaka* en over *Kioto* (*Miaco*) naar *Jedo*.

De geheele togt was eene staatsiereis. In iedere stad of dorp werd de commissaris bij zijne aankomst door plaatselijke autoriteiten gecomplimenteerd, die eene buiging met het hoofd ter aarde maakten. Personen, behoorende tot het geleide van den commissaris, (welk geleide ieder landsheer op zijn grond ebied verstrekte) gingen voor den trein uit, om de bevolking te bevelen te knielen, waaraan algemeen werd voldaan, zelfs door personen, welke zich op aanmerkelijken afstand op akkers bevonden. Overigens verschilden de eerbewijzen in ieder landschap, dorp en stad.

Meestal waren de wegen schoongemaakt en geveegd. Twee personen met bezems gingen voor den trein uit. In de dorpen had een ieder bezem voor de deur zijner woning geplaatst; soms lagen ook voor iedere woning een paar hoopjes zand of grind en stond een emmer met water, ten blijke dat de straat ter eere van den commissaris was bezand, begrind en besproeid. 's Avonds was ieder huis met een papieren lantaarn verlicht. Soortgelijke eerbewijzen, maar op eenigzins grootere schaal, ondervond de commissaris, wanneer hij openbare gebouwen passeerde; daarom stonden bijvoorbeeld een tiental wateremmers piramidaal opgestapeld. In een aantal plaatsen waren de brandspuiten opgetuigd en veelal op Japansche wijze versierd. Voor de kasteelen der landheeren stonden buiten de hoofdpoort eenige Japansche officieren op post met hunne staatsie-teekenen en soms ook met hun staatsie-paard.

In alle dorpen en steden waren de straten, waardoor de commissaris heentrok, opengehouden en de talrijk opgekomene bevolking in rijen voor de woningen geschaard. Gedurende den doortogt van den commissaris door een dorp of stad heerschte daar eene doodelijke stilte; men hoorde niet eene enkele stem.

De commissaris betrok geregeld de logementen en appartementen der landsheeren, die zeer goed ingerigt waren, ofschoon geheel in den Japanschen trant gebouwd en derhalve zonder het minste uitzigt.

De bevolking zag er welvarend, gezond en sterk uit, en zelf de laagste klasse was goed gekleed. Toen de commissaris *Nagasaki* verliet, heerschte daar de kinderziekte hevig, doch op een afstand van 4 of 5 mijlen van deze stad hield de ziekte reeds op. In verhouding tot het aantal der bevolking, was het getal der door pokken geschondenen niet buitengewoon groot. De koepok-inenting is overal bekend, maar te veel aan de bevolking zelve overgelaten, ten gevolge waarvan de kinderen veelal eerst op hun zevende of achtste jaar worden ingeënt. Overigens lijdt de bevolking veel aan oogziekte, waardoor men vele blinden en eenoogigen aantreft. Lepra en elephantiasis treft men ook nog al eens aan, zonder dat deze echter buitengewoon dikwijls schijnen voor te komen.

De bouwtrant en inrigting der woningen is hoogst eenvoudig en daarin heerscht eene bijna volkomene gelijkheid. Zij zijn alle van hout en klei; buiten de steden worden zij blijkbaar meer en meer met pannen gedekt.

Het geheele land is eene aaneenschakeling van bergen en dalen, die heerlijke natuurtooneelen opleveren. De openbare wegen, die nabij *Nagasaki* veel te wenschen overlaten, waren overigens in den besten staat, zooveel mogelijk door de vlakten aangelegd en, waar het terrein zulks toeliet, buitengewoon breed en door zwaren sparrenboomen overschaduwd. Verscheidene gedeelten bestaan uit grootsche avenuën van eenige uren lengte De bruggen zijn meestal buitengewoon goed en dikwijls van gehouwen steen gebouwd.

De landbouw schijnt in *Japan* eene hoofdzaak te zijn en heeft, volgens den commissaris, een hoogen graad van *volmaaktheid* bereikt. Er wordt zwaar gemest. Op de heenreis was alles bezaaid met tarwe, rogge, raapzaad en verschillende soorten van erwten en boonen. Op de terugreis (na drie maanden) zag de commissaris die zelfde velden beplant met rijst, katoen, goma, oliezaad, turksche tarwe, gierst en verschillende peulvruchten. De tabak vindt men slechts op kleine stukjes grond: ook wordt deze in het klein aan de huizen gedroogd. Theetuinen ziet men nergens, maar daarentegen vindt men den theeheester aan de randen der velden. Het product dezer cultuur schijnt almede niet fabriekmatig te worden bereid. De zijdeteelt zag de commissaris ook slechts in het klein. De wasboom komt menigvuldig voor en vele nieuwe aanplantingen waren daarvan te zien. Tuinbouw of groenten-kweekerijen treft men nagenoeg alleen in de nabijheid der grootste steden aan. Het land levert weinig goede vruchten op.

De kersenboom komt menigvuldig voor en is in *Japan* in buitengewoon aanzien, om zijn schoonen boesem. Van perzikeboomen zag de commissaris geheele plantaadjes. Ook heeft men in *Japan* vele peren, abrikozen, pruimen en eenige soorten van appelen, alsmede den wijnstok. Maar het meerendeel dezer vruchten is raauw voor een Europeaan oneetbaar, omdat de Japanners alle vruchten half rijp gebruiken. Het enten der vruchtboomen is wel bekend, maar weinig in gebruik.

Het rundvee ziet er sterk uit, wordt goed verzorgd, alleen voor den landbouw en voor transporten gebezigd. Stalvoedering is de eenige bekende: weiden zijn bijna niet te vinden. Het paardenras is fraai en de paarden zijn talrijk en goedkoop. Varkens worden een weinig meer aangefokt dan vroeger. Kippen en eenden zijn in de verschillende soorten buitengewoon fraai. Het wild bestaat uit varkens, herten, hazen, faisanten, eenden lijsters, duiven, plavieren, snippen, enz.

De bosschen, die slechts op het hoogere gedeelte der bergen voorkomen, bestaan voornamelijk uit fraai dennen- en cederhout. Steengroeven komen bijna in ieder gebergte voor. Op Nippon bestaan de bergen veelal uit zand en het daarvan stroomende water vormt zonderlinge zandrivieren, die reeds verscheidene baaijen nagenoeg opgevuld hebben. Steenkolen-mijnen worden meer en meer ontgonnen, vooral in het landschap Tsikuzen op Kioesioe. Van andere mijnen bespeurde de commissaris niets; slechts eenmaal merkte hij een wegwijzer op met het opschrift: »Weg naar de zilvermijn."

De vischvangst wordt in het groot gedreven en de kusten zijn met visschersdorpen bezaaid.

Sakki-brouderijen treft men op vele plaatsen aan. Watermolens zijn overal en de vele bergstroomen geven daartoe nog meer gelegenheid aan de hand. Evenzeer heeft men voor de bewatering der rijstvelden met onzaggelijk veel inspanning overal in de bergen bassins aangelegd, om bij gebrek aan regen de velden daaruit van water te voorzien.

Met uitzondering van de woningen der hoogere ambtenaren en militairen, is langs den grooten weg letterlijk ieder huis een winkel of werkplaats, waarin bijna uitsluitend een inlandsche kleinhandel wordt gedreven, die zeer weinig oplevert, dat voor uitvoer geschikt zal zijn. Men is zeker van in ieder huis een spinnewiel of weefgetouw aan te treffen. De bevolking is stellig groot, maar langs den grooten weg heeft zij zich buitengewoon opgehoopt. Naauwelijks heeft men eenig dorp verlaten, of men is weder in een ander, waarvan men vele eerder steden zoude kunnen noemen. Het aantal groote steden, welke de commissaris doortrok, was zeer aanzienlijk. Verscheidene daarvan zijn door straten van uren lengte aan elkaar vereenigd.

De transportmiddelen over land laten veel te wenschen over. Vervoer per as bestaat bijna niet. Daarentegen worden eenige rivieren met kleine vaartuigen bevaren en is de kustvaart buitengewoon druk; vooral de binnenzee tusschen *Kioe-Sioe*, *Nippon* en *Sikokf* wordt druk bevaren. Gedurende den overtogt van dit water door den commissaris, was die fraaije zee met zeilen overdekt. — *Kokoera*, aan de straat *van der Capellen* gelegen, ofschoon eene groote stad, heeft eene slechte haven, tengevolge waarvan aldaar slechts eenige jonken ten anker lagen. *Semeno-Séki* daarentegen wordt door de jonken uit alle havens van *Japan* aangedaan, in sommige maanden dagelijks door meer dan duizend.

Op den 23sten April kwam de commissaris te *Jedo* aan, alwaar hij aan de zuidzijde van het kasteel een ruim gebouw vond tot zijn gebruik, voor rekening van den Keizer in gereedheid gebragt, en van eenige meubelen voorzien. Een aantal Japansche officieren, die het Jedosche escorte uitmaakten en steeds bij dat huis op wacht waren, ontvingen hier den commissaris en deelden hem mede, dat, uithoofde van ongesteldheid, de gouverneur van *Nagasaki* hem niet onmiddelijk kon bezoeken, maar eenige dagen later zoude komen.

De Amerikaansche gevolmagtigde was aan de noordzijde van het kasteel, geheel op gelijke wijze gelogeerd. Hij zond dadelijk zijnen secretaris, om den Nederlandschen commissaris te verwelkomen.

Twee dagen later bragt deze hem een bezoek.

Nadat langwijlige onderhandelingen waren gevoerd over het bij eene audientie bij den Keizer in acht te nemen ceremonieel, alle betrekking hebbende op gebruiken bij vroegere dergelijke gelegenheden in acht genomen, doch welke nu alle werden afgeschaft, was eindelijk op den 15den Mei de dag genaderd, waarop de Nederlandsche commissaris bij den Keizer zoude worden toegelaten.

De stoet van den commissaris bij deze gelegenheid, alsmede gedurende de geheele reis, was als volgt:

a. eene lans met de Nederlansche vlag, gedragen door een japanees met oranje sjerp.

b. het schrijfbureau van den Nederlanschen commissaris, overdekt met rood laken en voorzien van het rijkswapen, japansch staatsieteeken.

c. zes hassam bakkidragers (japansche staatsieteekens).

d. de Nederlandsche commissaris, gezeten in zijn norimon.

e. één zijner dienaren, dragende de hem door den Keizer geschonkene sabel in een foudraal.

f. de paijong van den Nederlanschen commissaris.

g. diens otja-bin oe (japansch staatsieteeken).

h. het paard van den Nederlandschen commissaris geleid bij den teugel.

i. diens secretaris, gezeten in zijn norimon,

k. diens paard, geleid bij den teugel.

Aan den ingang van het paleis werd de eeresabel overgenomen door een japansch officier en den commissaris nagedragen. Bij den tweeden muur van het paleis verliet de secretaris zijn norimon, maar de commissaris werd daarin gedragen tot aan de eigenlijke woning van den Keizer. Onder aan den grooten trap verwisselde men zijne gebruikte schoenen voor nieuwe, en werd boven ontvangen door *Koki Tamba no Kami* en nog een ometské.

Na eenigen tijd in een voorvertrek gewacht te hebben, doorliep de commissaris eene enorme zaal, die met hovelingen was opgevuld, ging eene soort van beschot voorbij, dat de Keizer voor zijn hof onzigtbaar maakt, en stond vlak over den Keizer *Dai Nippon*, daar de jalouziemat, welke bij vroegere gelegenheden belette hem te zien, thans was opgetrokken. Hij was volgens europeesch gebruik op een troon gezeten. Ter linkerzijde van den Keizer zaten de hier te *Jedo* aanwezige eerste rijksraden en ter regterzijde zeventien tweede rijksraden en landsheeren. Onder het maken van drie buigingen naderde de commissaris den Keizer, terwijl een japanees al kruipende hetzelfde deed. Nu volgde een te voren bepaald gesprek tusschen den Keizer in het japansch en den commissaris in het hollandsch, zonder tusschenkomst van tolken. Als dit was afgeloopen, verliet de commissaris, wederom drie buigingen makende en zonder zich om te wenden, de audientie-zaal. Eenige oogenblik later werd hij in een ander vertrek gelaten, om eenige buigingen met de leden van den rijksraad te wisselen, hetgeen zich in een derde vertrek nog eens herhaalde, waarna hij door *Toki Tamba no Kami* van den grooten trap werd geleid.

Ongeveer langs den zelfden weg als hij gekomen was, keerde de commissaris naar *Nagasaki* terug, waar hij den 17den Augustus aankwam.

Japan is, volgens den commissaris, bijzonder geschikt voor eene snelle ontwikkeling. Slechts de handel met vreemden was het eenige, wat daartoe ontbrak. Indien deze handel slaagt, dan zal dat rijk groote veranderingen ondergaan. Intusschen was de commissaris bijna dagelijks verbaasd over hetgeen de Japanners reeds beproefd en tot stand hebben gebragt.

(*Jav. Ct. van 3 November.*)

Ingezonden Stukken.

DE THANS ZIGTBARE KOMEET.

(Vervolg en slot).

De vraag, of de thans zigtbare komeet eene nieuwe verschijning van die van 1556 blijkt te zijn, in No. 86 dezer courant ontkennend beantwoord zijnde, moet nu onderzocht worden, wat haar schijnbare loop aan het uitspansel ons omtrent haren waren loop in de ruimte leeren kan

De waarneming kan van een hemelligchaam alleen zijne schijnbare plaats aangeven, d. i. de rigting, waarin het uit het standpunt des waarnemers gezien wordt. De afstand, waarop het zich, in die rigting, van den waarnemer bevindt, kan uit de waarneming dier rigting uit één standpunt, niet afgeleid worden. Hiervoor zou nog eene gelijktijdige waarneming der rigting uit een ander standpunt noodig zijn, en toch kan uit de vereeniging der beide waargenomene rigtingen alleen dan eene naauwkeurige bepaling van den afstand plaats vinden, indien het hemelligchaam niet al te ver af is. De vaste sterren zijn allen op zulke afstanden van ons verwijderd, dat de fijnste waarnemingen het verschil in de rigting niet vermogen aan te geven, waarin zij, uit verschillende punten op de oppervlakte van den aardbol, gelijktijdig worden waargenomen. Ook bij de ligchamen van het zonnestelsel is in het algemeen dit verschil in rigting uiterst klein, en alleen bij de maan, het hemelligchaam, dat het digtst bij de aarde is, heeft het tot eene onmiddellijke en tamelijk juiste bepaling van haren afstand kunnen leiden.

Men is echter met den aard van den *waren* loop der kometen en planeten bekend; men weet, dat hare beweging plaats heeft in eene der kromme lijnen, die men met den naam van *kegelsneden* bestempelt, daar zij verkregen kunnen worden door de snijding van een cirkelvormigen kegel met een plat vlak. Men weet dat de beweging plaats heeft om de zon, en dat deze een der zoogenaamde brandpunten der kegelsnede inneemt. Men kent verder de wijze, waarop het hemelligchaam zich in die loopbanen bewegen moet, d. i. de snelheid die zij in elk punt harer loopbaan heeft; en door de volkomenheid dezer kennis is het mogelijk de loopbaan eener komeet of planeet af te leiden, indien men hare schijnbare plaats aan den hemel driemaal, met niet al te kleine tusschentijden, bepaald heeft. Voor eene geheel naauwkeurige kennis dier loop-

baan zouden ook volstrekt naauwkeurige waarnemingen vereischt worden, doch daar de waarnemingen altijd, even als alle menschelijke arbeid, onvolkomen zijn, zal de loopbaan, uit die waarnemingen afgeleid, ook niet volkomen juist zijn. Echter zullen een drietal waarnemingen eener komeet, die slechts weinige dagen omvatten, reeds in het algemeen voldoende zijn, eene loopbaan af te leiden, naauwkeurig genoeg om een algemeen denkbeeld van hare ligging in de ruimte te geven, en om den schijnbaren loop, gedurende eenige maanden te voren en eenige maanden later zelfs, met eene vrij groote naauwkeurigheid aan te geven. De omloopstijd blijft bij zulk eene eerste benadering eener kometenloopbaan bijna altijd onbepaald, wijl, zoo de loopbaan eener komeet al den vorm eener ellips blijkt te hebben, echter deze ellips in den regel zulk eene lange groote as heeft, dat het digtst bij de zon gelegene gedeelte, waarin wij de kometen alleen kunnen zien, geheel en al den vorm heeft van den top eener parabola en ware de loopbaan werkelijk eene parabola, dan zou de komeet nooit wederkomen aangezien de parabola geene geslotene kromme lijn is even als de ellips.

Het doel en de aard der geographische zending brengen niet mede, dat onder den voorraad instrumenten, waarmede zij is uitgerust, ook diegene aangeschaft zijn, die bij voorkeur dienen om de schijnbare plaatsen van vaste of bewegelijke hemelligchamen te bepalen. De instrumenten voor geographische plaatsbepaling geschikt, kunnen echter, mits doelmatig aangewend, ook langs eenen omweg, eene tamelijk bruikbare bepaling der schijnbare plaats van een hemelligchaam leveren, doch hebben dit tegen, dat zoowel de waarnemingen, waaruit die schijnbare plaats berekend moet worden als ook die berekening zelve, uiterst tijdroovend zijn, alsmede, dat de naauwkeurigheid, die men, ook met de uiterste zorgvuldigheid met die instrumenten bereiken kan, niet in vergelijking komt bij de naauwkeurigheid, die op de wel ingerigte sterrewachten door mikrometers of meridiaan cirkels geleverd wordt. Ook zijn de kijkers, waarmede de instrumenten voor geographische plaatsbepaling bestemd, zijn toegerust slechts zeer klein, zoodat lichtzwakke voorwerpen er niet mede gezien kunnen worden

Meer dus ter voldoening van eigene weetlust, dan ter bevordering van de wetenschap heb ik, met een universaal-instrument, van de geographische dienst de volgende plaatsen van de komeet verkregen:

1858.	M. Tijd Batavia.			Regte Opklimming.			Declinatie.			
October 9	6u	49m	54s	223°	37′	2″.6	N.	8°	6′	25,1
11	6	40	38	229	40	13,4	„	1	4	13,3
13	6	33	25	235	24	21,6	Z.	5	54	10,8
18	6	59	14	247	51	52,9	„	20	50	46,9
19	7	1	23	249	59	55,1	„	23	13	50,1

Uit de waarnemingen van 9,13 en 19 October heb ik de loopbaan der komeet afgeleid, daarbij uitgaande van de onderstelling dat de loopbaan eene parabola is. Ik vond de volgende elementen; terwijl ik de lezers, die met de beteekenis daarvan niet goed bekend zijn, en er toch gaarne mede bekend wenschen te worden, verwijzen moet naar het 2e deel van den „Sterrenhemel" van mijnen geachten leermeester Prof. Kaiser, hoofdstuk IV en V, waar dit onderwerp in alle uitvoerigheid en met alle wenschelijke duidelijkheid is behandeld.

Doorgang door het Perihelium 30 September 1 u. 20 m. tijd te Greenwich.

Lengte van het Perihelium	35°	53′	28″
Lengte van den klimmenden knoop	165	14	31
Helling der loopbaan	62	44	20

Kortste afstand tot de zon 05 79 26 van den middelbaren afstand van de aarde tot de zon.

Beweging: terugaande

Door deze getallen is elk sterrekundige in staat, zich de ligging van de loopbaan der komeet met juistheid voor te stellen, ten minste van dat gedeelte der loopbaan, waarin zij zich tot nog toe bewogen heeft. Ook kunnen die getallen, hoe weinig belang zij bij den niet sterrekundigen lezer mogen opwekken, den sterrekundige wederom dienen, om aangaande den waren of schijnbaren loop alle bijzonderheden aan te geven, die men daaromtrent verlangt te weten.

Vooreerst geven zij het middel aan de hand, om te beslissen of de komeet reeds bij eene vorige verschijning waargenomen is. Men heeft namelijk lijsten aangelegd, waarin de loopbanen van al de tot nog toe naauwkeurig genoeg waargenomene kometen, door dergelijke getallen uitgedrukt, te vinden zijn. Heeft men nu van eene komeet de elementen gevonden, dan zoekt men in zulk eene lijst, of er zich ook eene komeet in bevindt, wier elementen met de gevondene eene zoo groote overeenkomst aanbieden, dat aan de identiteit van haar beiden niet te twijfelen valt. Werkelijk bieden de elementen der laatste komeet van 1826, die in het jaar 1827 door het Perihelium ging, eene tamelijke overeenkomst met de bovenstaande aan, doch die overeenkomst is toch zoo groot niet, om, zonder nader onderzoek, de kometen voor eene en dezelfde te kunnen houden. De lengte van den klimmenden knoop in namelijk bij de bedoelde komeet 19°, en de helling der loopbaan 15° grooter, en de kortste afstand bedraagt slechts ⅙ van het boven opgegevene bedrag. Ware de komeet nu, in de vooronderstelling dat men twee verschijningen van hetzelfde hemelligchaam voor had, tusschen het jaar 1827 en nu, in de onmiddellijke nabijheid van eene der hoofdplaneten geweest, dan ware het de moeite waard, om door naauwkeurige berekeningen te onderzoeken, of de aantrekking dezer planeet ook zulke wijzigingen in de loopbaan der komeet van 1826 gemaakt kon hebben, dat die daardoor in eene andere was overgegaan, namelijk die door de boven opgegevene getallen wordt uitgedrukt. Zulks is echter het geval niet. De groote helling der loopbaan van de bedoelde komeet (77° heeft ten gevolge, dat zij, na haren doorgang door den dalenden knoop, zich spoedig en sterk van het vlak der ecliptica verwijderde, en daar nu de loopbanen der hoofdplaneten (die hier alleen in aanmerking kunnen komen) allen in vlakten gelegen zijn, die nagenoeg met de vlakte der ecliptica zamenvallen zoo zullen de kometen, wier loopbaan eene groote helling hebben, er altijd minder aan onderhevig zijn, om door de aantrekking der planeten gestoord te worden. Het komt er bij dergelijke kometen slechts op aan, of zij bij het naderen der knoopen, in de nabijheid eener hoofdplaneet komen. De laatste komeet van 1826 ging bij haren dalenden knoop, op den 12den Februarij 1827, juist tusschen de loopbanen van Mercurius en Venus door, terwijl beide planeten zich op dat oogenblik aan geheel andere punten harer loopbanen bevonden. Venus was op 150° en Mercurius op 60° afstand. Hunne aantrekking op de komeet kan slechts hoogst onbeduidend en de daaruit ontstane storing naauwlijks merkbaar geweest zijn. Ook de thans zigtbaar komeet, toen zij in Maart dezes jaars haren klimmenden knoop doorging, die zich tusschen de loopbanen van Mars en Jupiter bevindt, was te ver van deze planeten af, om eenige merkbare storing van hare zijde te ondervinden.

Wij begroeten dus, dit alles in aanmerking genomen, de komeet als eene nieuwe; hare elementen worden weder in de lijst der elementen van kometen ingeschreven, om voor onze nazaten tot herkenning te dienen, indien zij haar bezoek aan het zonnestelsel mogt herhalen.

Wij zeiden boven, dat de opgegevene elementen der loopbaan dienen konden, om aangaande den waren of schijnbaren loop alle bijzonderheden aan te geven, die men daaromtrent verlangde te weten. Ik heb uit die elementen den loop der komeet afgeleid, zoowel in de twee maanden, die hare zigtbaarheid alhier voorafgingen, als gedurende het volgende verloop harer tegenwoordige verschijning. Het resultaat dezer berekening was als volgt, waarbij op te merken valt, dat de tijd van den dag, waarvoor zij geldt, is de middelbare middag te Greenwich, overeenkomende met 7u 7m na den middag te Batavia.

	R. Opkl.	Afwijking.	AFSTAND TOT de Zon.	AFSTAND TOT de Aarde.	Lichtkracht.	Doorgang door den Meridiaan Ware Tijd.
(Junij ....2)	(141° 10′)	(N24° 4′)	(2,241)	(2,478)	(0,032)	(4u 44m n.)
Augustus..2	148 32	„ 30 0	1,329	2,245	0,112	1 5 „
„ 12	151 21	„ 31 18	1,170	2,087	0,168	0 38 „
„ 22	154 50	„ 32 40	1,011	1,886	0,275	0 14 „
Sept. 1	159 28	„ 34 58	0,856	1,612	0,525	0 3 vm.
„ 11	166 15	„ 36 1	0,717	1,343	1,08	0 13 „
„ 21	177 48	„ 36 18	0,614	1,006	2,62	0 2 „
October.....1	199 15	„ 28 56	0,580	0,682	6,41	0 48 nam.
„ 5	211 6	„ 20 30	0,590	0,588	8,30	1 22 „
(„ 9)	(223 37)	(„ 8 6)	(0,613)	(0,541)	(9,10)	(1 56 „)
(„ 13)	(235 24)	(Z 5 54)	(0,647)	(0,550)	(7,88)	(2 29 „)
(„ 19)	(250 0)	(„ 23 14)	(0,715)	(0,655)	(4,56)	(3 4 „)
„ 26	261 58	„ 35 37	0,810	0,837	2,18	3 25 „
„ 30	267 3	„ 39 11	0,870	0,970	1,41	3 30 „
Novemb.....3	271 16	„ 42 12	0,931	1,096	0,96	3 32 „
„ 7	274 51	„ 44 28	0,993	1,220	0,68	3 30 „
„ 11	278 0	„ 46 13	1,057	1,343	0,50	3 26 „
„ 15	280 49	„ 47 38	1,120	1,459	0,37	3 21 „
„ 19	283 24	„ 48 47	1,184	1,574	0,29	3 15 „
„ 27	288 5	„ 50 36	1,312	1,798	0,18	2 52 „
December . 5	292 23	„ 51 56	1,438	2,008	0,12	2 43 „
„ 13	296 28	„ 53 2	1,563	2,176	0,087	2 20 „
„ 21	300 26	„ 53 58	1,685	2,342	0,064	2 4 „
„ 29	304 21	„ 54 48	1,806	2,490	0,049	1 44 „

Bij de opgave van den afstand van de komeet tot de zon en de aarde, is tot éénheid aangenomen de middelbare afstand van de aarde tot de zon, welke gelijk is aan 20,682,000 duitsche mijlen. Bij de berekening der lichtkracht is aangenomen, dat het licht afneemt in reden van de tweede magten der afstanden, en dat het licht-terugkaatsend vermogen der komeet hetzelfde blijft. Tot eenheid is daarbij aangenomen de lichtsterkte, die zij hebben zoude, indien haar afstand, zoowel tot de zon als tot de aarde, gelijk was aan de door ons gebezigde eenheid van maat.

Uit bovenstaande tabel leiden wij af, dat de komeet, reeds omtrent twee maanden vóór hare verschijning alhier, in Europa voor het bloote oog zigtbaar geweest moet zijn. Gedurende de geheele maand September ging, zoo als de laatste kolom aantoont, de komeet nagenoeg tegelijk met de zon door den meridiaan, weshalve zij in de nabijheid der evennachtslijn gedurende die maand niet kon waargenomen worden, aangezien zij onder die omstandigheden, ook ook omtrent gelijktijdig met de zon op- en onderging. Op eene eenigzins aanzienlijke noorderbreedte, bijv. in Nederland (52° NB). moet de komeet door hare noordelijke declinatie daarente... laat ondergegaan zijn; ja den 21sten September was zij v... burg en noordelijker gelegene plaatsen zelfs circumpo... ging zij in het geheel niet onder. Ook kan zij vóór de maand... tus reeds door kijkers waargenomen zijn. Of zulks het ... en of de komeet, volgens den schrijver van het opstel in ... van het Bat. H. B., door Donati te Florence ontdekt de thans ... is, kan ik niet zeggen, aangezien ik nog geene astronom... schriften van dien tijd of particuliere berigten daaromtr... gen heb. Zij moet dan op omtrent 141° R. O. en 24°... clinatie gevonden zijn.

De voorlaatste kolom toont duidelijk aan, dat de ko... 9den October werkelijk onder de gunstigste omstandigheden ... de, om gezien te worden. Hare lichtkracht was toen, ook ... de berekening, het grootst. Zij nam toen in licht af, en ... in licht blijven afnemen, tot dat zij zich eerst aan h... en later ook aan het sterkst gewapende oog zal onttrekk... die getallen der voorlaatste kolom kan men zelfs bij g... maken, wanneer zij onzigbaar zal worden. Den 30sten ... namelijk schatte ik het licht van haren kern gelijk aan ... eene ster van de tweede grootte. Neemt men nu ... bepaling van Johnson aan, dat het licht eener ster, van ... gende grootte 0,424 bedraagt van het licht eener ster van ... gaande grootte, (en laat men de omstandigheid buiten ... dat de komeet een nevelachtig voorwerp met veranderlijk... vang, en geen vast ligchaam is,) dan moet zij den 9en ... ber het licht hebben eener ster van de derde, den 22 N... van de vierde, den 8 December van de vijfde en den 30 ... ber van de zesde grootte. Ik geloof hieruit te mogen ... dat hare zigtbaarheid voor het bloote oog, met het wederv... der wassende maan op den 7 December, voor goed zal o... Neemt men echter een tooneelkijker te hulp, dan zal zij ... waarschijnlijk nog tot het eind van December kunnen w...

Zet men de plaatsen, in de opgegevene ephemeride a... op eene sterrekaart af, dan blijkt, dat de komeet zich th... regtstreeks naar een punt beweegt, dat tusschen de ... *alpha* van de *Paauw* (2e grootte) *de alpha* van den ... (3e grootte), doch driemaal digter bij de eerstgenoemde ... de laatste ster gelegen is. Dit punt zal zij den 29 Dece... reiken, maar alsdan waarschijnlijk slechts door een too... zigtbaar zijn.

BATAVIA, 3 *November* 1858. J. A. C. Ou...

SCHEESBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM		NAAR
October	30	Amerikaansch	Marmion	Blankenstup	Singapore	17	October	New-York
„	31	Nederlandsch	Zwijger	P. P. Hoogland	Batavia	30	„	Penang
November	3	„	Bernhard Hertog v. Saxen Weimar	P. H. Hazewinkel	„	31	„	Nederland
„	—	„	Azia	F. Molenaar	Amsterdam	28	Julij	Batavia
„	—	„	Luconia	Hulshoff	Batavia	2	November	Rotterdam
„	—	Engelsch	Cresswell	W. C. Barnetk	Sinhapore	9	October	Londen
„	—	„	Stathfielsage	Wm. Mr. Newd	Soerabaija	18	„	Cork
„	4	„	Finchley	Hale	Baxkok	30	Julij	Londen
„	—	Nederlandsch	Argo	van Teutem	Rotterdam	27	„	Batavia
„	—	„	Joseph Louise	P. D. Nap	Batavia	1	November	Rotterdam

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Valparaiso*	H. A. Ellerman		Haager & Schuurman.
„	schip	Schoon Verbond*	D. D. Borchers	Amsterdam	„
„	bark	Maarten van Rossem*	P. F. Rijken	Rotterdam	„
„	„	Azia	T. Molenaar	Amsterdam	„
„	„	Julia*	A. van der Kolff		Schimmelpenninck & Co.
„	brik	Joan Jacob	Helphorst		„
„	bark	Cornelis Houtman	J. H. Rolman		„
„	„	Cortgene*	D. Dunlop	Pasoeroean	Reijnst & Vinju.
„	„	Christina en Agatha	Esink	Nederland	Busing, Schröder & Co.
„	„	Alblasserdam	J. 'tHoen		Maclaine, Watson & Co.
„	„	Cornelis Smit*	R. Weidenaar		„
„	„	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		„
„	schip	Krimpen a/d. Lek	Ouwehand		„
„	bark	Catharina Maria	Schuchard	Samarang	„
„	„	Cheribon*	W. J. Coers		Landberg, Bezoet de Bie & C...
„	„	Johanna Christina*	J. R. de Boer		„
„	„	Staatsraad van der Houven*	F. Heijmeriks		„
„	„	Johannes Anthonius*	F. Metz		„
„	„	Louis Meijer*	O. Hazewinkel		„
„	„	Twee Cornelissen	J. C. Krije		„
„	schip	President Plate*	J. C. Hartsen		„
„	„	Noord Braband*	H. R. Bok		„
„	„	President van Rijckevorsel*	C. Vermeij		„
„	„	Voorwaarts*	G. F. Bus		„
„	bark	Souburg*	H. B. L. Evers		„
„	„	Jan van Brakel*	C. Verhey		van Ommeren, Rueb & Co.
„	„	Willem de Zwijger	B. L. van der Dries		„
„	schip	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		B. Kopersmit & Co.
„	„	Neptunus*	P. Schnurman		„
„	bark	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		„
„	„	Vriendentrouw*	Grevelink	Soerabaija	„
„	schip	Twee Gezusters*	P. Kuisenkamp		„
„	„	Zeelust*	A. A. Knaap	Amsterdam	„
„	bark	Waterloo*	D. Duinker	Samarang en Soerabaija	„
„	„	Karel en Henricus	A. van der Geer		Dümmler & Co.
„	„	Stad Nijmegen			„
„	„	Abel Tasman*	J. R. Rijken		de Weerdt, Ruijl & Co.
„	„	Tagal*	Göbel		„
„	„	Allegonda Jacoba	Deurholtz		J. Cezard & Co.
„	„	Odilia Magaretha	Hazelhoff		„
„	„	Copernicus*	L. Visser	Cheribon	„
„	schip	Admiraal van Kinsbergen	van der Putte		„
„	„	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		„
„	„	Delft*	van Geelkerken		„
„	„	Nova Zembla	A. J. B. Herdijk	Rotterdam	„
„	„	Admiraal de Ruijter	B. Koster	Golf van Perzie	E. Moormann & Co.
„	bark	Ferdinandina Emma	Tange		„
„	schip	Economist	S. J. C. Olivier		John Pryce & Co.
Nederl. Ind.	brik	Elmachboelie*	Moh. Saleh	Banjermassing	Buijs, Jacobsen & Co.
„	„	Fathal Ilair*	Oemar Drahim	Banjermassing	„
„	bark	Oedjong Pandan*	Lim Tikse	Palembang	„
„	„	Ameer*	Sech Balfagie	Soerabaija	„
„	„	Arief Banjermassing*	Amin	Sam. en Banjermassing	„
„	„	Fatas Banjermassing*	Sarief Mohamat		„
„	„	Djadul Karim*	Abdul Rachman		„
„	„	Hanoeil Gair*	Sech Baozier	Soerabaija	„
„	brik	Fulkus Seroer*	Abdulla Osman		„
„	„	Soedul Barie*	Said bin Salim	Soerabaija	B. J. Jacobs.
„	„	Eljeser*	Said bin Salim	Samarang	„
„	bark	Ydroesie*	Said Bafagie	Indramaijo	„
„	„	Alnoer*	Sech bin Achmat	Samarang	„
„	brik	Marzoek*	Sech Oemar Bagoei		„
„	schoener	Fathool Hair*	Said Alie bin Achmat		„
„	„	Fathal Hair*	Said Abdulla		„
„	bark	Noorban*	Said Alie bin Djen	Lamponge	„
„	brik	L'Esperance*	S. Valberg	Macasser via Soerabaija	Jacometti & Co.
„	schip	Gertrude*	Söbels	Sumanap	Paine Stricker & Co.
Engelsch	schoener	Alice Marten*	Starres		Hunter, Houghton & Co.
„	brik	Vernon*	Gilbert		„
„	„	Alert*	Petersen		Metzendorff, Wilmans & Co.
„	bark	Sydney*	Grant	Soerabaija	Pitcairn, Syme & Co.
Bremer	schip	Post*	Wiegand	Bremen	C. Bahre & G. Kinder.
„	bark	Theresa*	Hoborst		„
„	brik	Clara*	Huneken		„
Fransch	schip	Le Cezard*	X. Ros		J. Cezard & Co.
Amerikaansch	„	Golden Rule*	Maijo	Nederland	Maclaine, Watson & Co.
Zweedsch	bark	Robert Dickson*	R. Hjarpe		Pitcairn, Syme & Co.
„	brik	Wanja*	Söderberg	Zweden	Paine, Stricker & Co.
Hamburg	schoener	Helene*	Range		C. Bahre & G. Kinder.
„	schip	Arracan*	Both		Metzendorff, Wilmans & Co.
„	„	Cesar Godefroy*	Störtenbecker		„
„	„	Neumuhlen*	Heuer	Bangkok	„
Hanover	bark	Osnabruck	Wolff		C. Bahre & G. Kinder.
„	„	Luneburg*	Woortman		E. Moormann & Co.
Deensch	schip	Maria Christina*	C. Voss		„
„	brik	Johann Christoph*	Nielsen		Paine, Stricker & Co.
Sard.	bark	Calijpso*	P. Pagliano	Singapore	Busing, Schröder & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

TWEEDE BIJVOEGSEL behoorende bij den *Java-Bode*, van Zaturdag, 6 November 1858, No. 89.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDER.	VAN		AGENTEN.
November	3	Ned. Indisch	stoomb.	Palembang	H. J. Roseboom	Singapore	31 Oct.	W. Cores de Vries.
"	—	"	schoener	Fathoor Rachman	Saleh	Balie	13 "	Gezagvoerder.
"	—	Amerikaansch	schip	Golden Rule	Th. Maijo	Samarang	31 "	Maclaine, Watson & Co.
"	—	Nederlandsch	"	Amstel	Rademaker	Soerabaija		B. Kopersmit & Co.
"	4	Ned. Indisch	stooms.	Padang	C. C. L. Neijts	Padang	31 Oct.	W. Cores de Vries.
"	—	Nederlandsch	schip	Economist	S. J C. Olivier	Soerabaija	24 "	John Pryce & Co.
"	—	Ned. Indisch	brik	Cheribon Packet	Massingham	Lampongs	29 "	Pandel & Stiehaus.
"	—	Nederlandsch	bark	Azia	T. Molenaar	Amsterdam	28 Julij.	Haager & Schuurman.
"	—	"	"	Ferdinandina Emma	R. A. Tange	"	18 "	E. Moormann & Co.
"	5	"	schip	Wilhelmina en Clara	Abrahamsz	Samarang		Haager & Schuurman.
"	—	Ned. Indisch	bark	Lachmadie	Said Aloewie	Indramaijo	1 Nov.	B. J. Jacobs.
"	—	"	"	Faid Alim	Sech Waber	Kandangbauer	1 "	"
"	—	Nederlandsch	bark	Cornelia Mathilda	Schroei	Djambie		J. Cézard & Co.
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Soerabaija		Maclaine, Watson & Co.
"	—	Amerikaansch	schip	B. R. Oriental	L. W. Parker	Samarang	30 Oct.	

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
November	4	Ned. Indisch	schoener	Clipper	Eschauzier	Tagal
"	5	"	bark	Anoear Salim	Said Baksin	Cheribon en Tagal
"	—	"	schoener	Bintang Toedjoe	C. Beasly	Samarang
"	—	Engelsch	bark	Inconstant	Willerton	Singapore
"	—	Bremer	"	Ifland	Wallace	Holland
"	6	Nederlandsch	schip	Nieuw Holland	Tuk	Pasaroean

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	22	N. I.	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Batavia
"	—	Ned.	schip	Javaan	Munnix	Indramaijoe
"	23	N. I.	bark	Atidjatoor Rachman	Sech Banseer	Batavia
"	—	Ned.	"	Noach	P. Wierikx	Probolingo
"	24	"	"	Jhr. Mr. v d W v Putt.	Lammerts	Batavia
"	—	"	"	Jeannetta en Agatha	A. Cleijndert	Amsterdam
"	—	"	schip	de Stad Nijmegen	H. P. Cruijs	"
"	—	"	bark	Margaretha Johanna	Wassenaar	Batavia
"	—	N. I.	"	Marianne Anthoinette	J. Winter	"
"	26	"	"	Said Maskoor	Hadjie Achmat	"
"	—	"	"	Ellen	Wentholt	"
"	—	N. I.	"	Menado	Hadjie Djenal	"
"		Ned.	"	Jan Pieterz. Koen	Hugenholtz	"
"	27	"	"	Grondwet	Kamminga	"
"	28	N. I.	stooms.	Koning. der Nederland.	E. Lewis	"

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	21	N. I.	brik	Salim	Sech Segaf	Riouw.
"	22	Ned.	schip	Reijerwaard	Bruigom	Nederland.
"	23	N. I.	bark	Alnoer	Sech Marzoekie	Batavia.
"	—	Ned.	"	Anthonia Geertruida	Brouwning	Nederland.
"	—	"	"	Postiljon	van de Pol	Batavia.
"	24	N. I.	"	Joedul Karim	Abdul Sedik	"
"	25	"	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	"
"	26	"	bark	Fathool Rachman	Said Segaf	Bandjermass.
"	—	"	"	Naim Balgair	Sech Biljoen	Sumanap.
"	27	"	"	Fathool Moebarak	Kasaan	Cheribon.
"	—	Eng.	schip	Anna Forster	H. N. Clarke	Nederland.

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch	schip	Doelwijk	K. J. Swart	Nederland	B. Kopersmit & Co.
"	"	Philips van Marnix	E. van Duijn	Batavia	"
"	"	Jacob Roggeveen	J. Vos van Marken	Nederland via Soerabaija	Dorrepaal & Co.
"	"	Generaal Michiels	P. G. Visser		"
"	"	Javaan	H. Munnix	Nederland.	B. Kopersmit & Co.
"	"	Jan Pieterzoon Koen	P, A. C. Hugenholtz	"	Dorrepaal & Co.
"	"	Grondwet	F. C. Kamminga		"
"	"	Ardjoeno	J. F. A. Rap		"
"	bark	Henriette	J. Portengen	Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
"	"	De Amstel	H. H. Rademaker	Nederland.	"
"	"	Noach	P. Wierickx	"	"
"	"	Jhr. Mr. van der Wal van Puttershoek.	K. F. Lammerts		Dorrepaal & Co.
"	"	Jeanette & Agatha	A. Kleijndert		"
"	"	de Stad Nijmegen	H. P. Cruijs		van den Broek & Veeckens.
Nederl. Indie	schip	Soedul Hair	Saik Hadat	Cheribon.	Gezagvoerder.
"	"	Wilhelmina Cox	M. P. Deibel	Batavia.	Dorrepaal & Co.
"	"	Kiem Tek Sing	Kwee Hoat Ting		Gezagvoerder.
"	"	Atidjatoor Rachman	Sech Ba-asir		"
"	"	Marianne Anthoinette	J. Winter		B. Kopersmit & Co.
"	"	Menado	Hadjie Djenal	Bandjermassing.	Gezagvoerder.
"	"	Said Maskooor	Hadjie Dalie		"
"	"	Ellen	F. A. P. Wentholt		B. Kopersmit. & Co,
Nederl.	brik	Jeanette Maria	L. G. Danekes	Batavia	Gezagverdero

Aangekomen Schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	19	Z. M.	stooms.	Medusa lt. t/z 1e. kl.	Koops	Batavia.
"	—	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Pasoeroean.
"	—	"	bark	Elmashoor	Said Segaf	"
"	—	"	"	Denn. Bintang Beralee	Moh. Taheer	Passier.
"	—	"	brik	Fathool Salam	Hadjie Kasim	"
"	20	Ned.	"	Sophia	G. Schuit	Batavia.
"	—	N. I.	schoen.	Komeij	Said Alhabassij	Samarang.
"	21	Ned.	bark	Jan van Hoorn	B Mola	Batavia.
"	22	N. I.	schoen.	Harriet	Koteng	Panaroekan.
"	—	Eng.	schip	Martaban	Lawson	Maçao.
"	—	N. I.	bark	Hing Goan	Intjik Aloei	Riouw.
"	—	Pruiss.	schip	Ferdinand Nies	C. G. A. Coler	Singapore.
"	—	Ned.	bark	Nederland en Oranje	van Ruijven	Batavia.
"	23	Ned.	"	L. K. Princ. v. Zweden	van der Linden	"
"	24	N. I.	"	Fathul Joesoer.	Said Alhabassij	Mengaraij.

Vertrokken Schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	19	N. I.	bark	Djabier	Mohamat	Singapore
"	20	Ned.	"	Minerva	van Boven	Nederland
"	—	N. I.	"	Falbol Wadoet	Said Aboebak.	Koetei
"	—	Balisch.	brik	Renganees	Abd. Rachman	Batavia
"	21	Ned.	schip	Ortelius	F. H. Groote	Nederland
"	—	"	bark	Duiveland	J. C. Viersma	"
"	22	Z. M.	stooms.	Gedeh kapt. ter zee	B. H. Staring	Koer. om d. O.
"	23	Ned.	bark	de Twee Anthonij's	van Alkemade	Nederland
"	—	~~Eng.~~	~~schip~~	~~Martaban~~	J. Lawson	~~Calcutta~~
"	—	Deens,	"	Adèle	J. F. Moller	Manilla
"	—	Fransch	"	N. D. de Victoires	de L'Etang	Nantes
"	—	N. I.	bark	Madina	Hadjie Joesoop	Singapore
"	24	Ned.	"	Calijpso	D. K. Nolles	Nederland
"	—	"	"	Economist	J. C. S. Olivier	Singapore
"	—	"	brik	Jeannette Maria	L. Danekes	Batavia
"	—	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Panaroekan

In lading liggende schepen *te Soerabaija*.

VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	Drie Vrienden	J. Anderson		Fraser, Eaton & Co.
"	Bellatrix	van der Wijck		"
"	Zaanstroom	Schaap	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
"	Jan Schouten	J. Coening Meijer		"
"	Jacob	Börger		Wm. Mathieu & Co.
"	Laurens Koster	Koenen		Ruijl Cramer & Co.
"	Christiaan Huijgens	van Katwijk	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
"	Delfshaven	Schaap qq.		B. Kopersmit & Co.
"	Schoonderloo	Keuker		"
"	Altas	B. Bakker	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
"	Amazone	Abbink	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
"	Phoenix	Johansen	"	"
"	Reinhardt	J. W. Bark. v. d. Sprenkel	Timor.	"
"	Lonisa Antoinetta	Mc. Kenzie		Adam & Co.
"	Nederland en Oranje	van Ruijven	Nederland.	B, J. van Eck & Co.
"	Catharina Wilhelmina	Popken		MacMilan Marten & Co.
"	Everdina Elisabeth	C. J. Tonjes		Adam & Co.
Nederl. Indisch.	Fear Not			Gezagvoerder.
"	Bilmadjiet	Intjiek Alie	Sumbawa en Balie.	Adam & Co.
Engelsch.	Henry Winch	Coltam	Singapore.	"
"	Sophia Frazer	Wilson	"	Fraser Eaton & Co,
Amerikaansch	Escort	Pepper		Matthieu & Co.
Hamburgsch	Wildeman	Kalckliser	Hamburg.	"
Bremer	Emigrant	C. Andresen	Cowes.	"
Zweedsch	Charlotte	Clase	Nederland.	Adam & Co.
Pruisisch	Ferdinand Nies	Coler	China.	Matthieu & Co.

Aangekomen schepen te *Padang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct	2	Ned.	bark	Vesta	Gerrebrands	Rotterdam.
"	16	N. I.	"	Zwaluw	Bloem	Batavia.
"	23	Eng.	"	Sydney	Lagan	Poeloe Pin.
"	26	Ned.	"	Tweeling Zusters	Carst	Amsterdam.
"	27	"	"	Nautilus	Elsmell	Batavia.
"	23	N. I.	stooms	Batavia	Neiss	"

Vertrokken schepen van *Padang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	12	Amerik.	bark	Norman	Haskel	Amerika.
"	—	N. I.	"	Soetan Iskander	Kloppenburg	Calcutta.
"	14	"	"	Bintan Toedjoe	Beasly	Batavia.
"	14	"	"	Lie Tjintik	Wortington	"
"	17	"	"	Hawil Haet	Baosier	"
"	31	"	stooms	Batavia	Neiss	"

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 22 September.

(*Vervolg*).

Thee blijft in navolging der hoofdmarkten te Londen, ook hier zeer stil. De afloop der op 8 dezer alhier gehouden veiling der lading per *Queen of Ava*, overtrof de verwachting, zijnde dezelve, niettegenstaande de vooraf ongeanimeerde stemming, grootendeels en tot goede prijzen van de hand gegaan.

Rijst blijft onveranderd in gedrukte stemming. Het eenige dat in de 1e hand omging, was de onlangs aangevoerde lading van ca. 8000 bu. *Necransie* per *Thor*, welke in de vorige week werd afgedaan tot *f* 5,—. In *gepeld* gaat mede weinig om; daar de behoefte op dezen oogenblik weinig vraagt en de gunstige oogstresultaten geen aanleiding geven tot speculatie, tenzij tot zeer lage prijzen.

De stand der Rijst was te Londen:

Van 1 Jan.—31 Aug.	1858.	1857.	1856.
Aanvoer . . .	68,975.000	44,824.000	69,328 000
Verbruik . . .	23,605.000	20.958.000	20,488 000
Uitvoer . . .	14,877 000	32,412.000	14,580.000
Voorraad . . .	93,704 000	46,196 000	45,920.000

Specerijen. Ook de afloop der op 15 dezer alhier gehoudene veiling van Specerijen was buiten verwachting gunstig; er vertoonde zich eene algemeene kooplust en de biedingen waren zeer geanimeerd: zoodat de prijs van 1a NOTEN weder op 121 c. steeg en de geheele kwantiteit, zoowel als van FOELIE en NAGELEN grif koopers vond.

Katoen verkeert op de aanhoudend gunstige berigten van het buitenland in zeer willige stemming en tot verhoogde prijzen werden verscheidene partijen *N. Amerik.* en *Oost-Ind.* omgezet.

Ook **Huiden** deelen in de algemeene gunstiger stemming en begint zich meer en meer vraag voor uitvoer te vertoonen. Hier bepaalde zich de omzet in de 1e hand door vastheid der houders tot den verkoop bij inschrijving van 1909 *Oost-Indische* per *Sophia Koningin der Nederlanden*; 2998 *Oost Indische* per *Tonia*: 91 *Buffel-* per *Sophia Koningin der Nederlanden*, terwijl te Amsterdam zoo in veiling als bij inschrijving nog belangrijke partijen tot goede prijzen voor uitvoer en consumtie genomen werden.

Van **Java Indigo** werden kleinigheden tot ten volle vorige prijzen genomen.

In **Cochenille** is niets omgegaan.

Banka Tin. In dit artikel vertoonde zich weinig levendigheid. Men meldt den verkoop van 500 blokk. tot *f* 68 en 500 bl. @ *f* 68.50, terwijl thans tot laatstgenoemde prijs zich geene koopers meer voordoen.

Arak. De omzettingen in dit artikel sedert onze vorige, bestonden in:

98/1 6/2 legg.	*Batavia*, ex *Rotterdam*	tot *f* 136	
200/1	" *Cheribon*, " *Shakspeare*	" "	80
60/1	" te Dordrecht, per *Kosmopoliet*, 1857 aangevoerd	" "	120

en te Amsterdam:

34/1 legg.	*Soerabaija*,	ex	*Mauritius*.
47/1 "	"	"	*Osirus*.
40/1 "	"	"	*Henriette Geertruida*.
50/1 "	"	"	*Adele*.
30/1 "	"	"	*Mentor*.

Alles prijs geheim.

Droogerijen. Ook sommige hiertoe behoorende artikelen, vonden meer vraag en hebben eene stijgende rigting, als:

Campher blijft flaauw, *Japansche* is @ 40 cts. te bekomen, maar er wordt niet meer dan 35 @ 37 cts. geboden. **Tamarinde** in dezelfde gedrukte positie. **Cubeben** belangrijk in prijs gestegen; successivelijk werd 70, 75 en 78 cts. betaald, onder 85 cts. is niet te koop. **Rad. Galanga** met veel vraag en orders, de prijs verbeterde zich van *f* 28 op *f* 34, waartoe, hoewel geringe kwantiteit, te koop blijft. **Chin. Kaneel** met kleinen handel tot 64 @ 65 c. **Cassia Lignea Vera** onveranderd, er gaat zeer weinig af; de prijzen zijn naar kwaliteit 12½, 16, 25 en 33 cts. **Star-Anijs** nominaal 45 cts. **Oleum Cajaputi** is alleen laag te verkoopen. **Oleum Anisi stellati.** Tot *f* 5½ zijn koopers, maar er is tot dien prijs niet aan de markt, het artikel schijnt zich te zullen verbeteren. **Oleum Chinamomi Jav.** (*Java* KANEELOLIE). 15 dezer werden door de N. H. M. 24 fleschen in veiling tot de hooge prijs van *f* 7 per ons verkocht. **Geconfijte Gember.** De 100 kisten mooije kwaliteit. 10 dezer in veiling, bragten 88 cts. op; per *Concurrent* arriveerden 800 kisten, die 30 dezer in veiling worden aangeboden. **Notenzeep.** 29 kisten 1ste soort en 7 kisten 2de soort werden door de N. H. M. 15 dezer in veiling verkocht tot 120 en 117 cts. **Japansche Was** bleef steeds veel aftrek vinden, sortering A. tot *f* 39, B *f* 36. Alles is bijna opgeruimd, en de nieuwe aanvoeren worden met verlangen te gemoet gezien. **Gum Elasticum,** door gebrek aan disponiblen voorraad zonder handel. De waarde van 2de soort is *f* 42 @ *f* 43, van 1ste soort *f* 47 @ *f* 50. **Gutta Percha** veel gevraagd, maar niets voorhanden. **Gum Damar** is iets verbeterd en met 30 cts. betaald.

Bindrotting met vermeerderde vraag. De N. H. M. heeft tegen 3 October 110,622 bossen in veiling aangeslagen, waarvan een hooge afloop wordt te gemoet gezien. Bij particulieren werden tot verhoogde prijzen verkocht 5654 bossen per *Nagasaki* en 1600 bossen per *President Ram*. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 112,044 bossen, en bij particulieren alhier 1900 bossen.

MARKTPRIJZEN.

te Batavia, den 6 November 1858.

Koffij, Java *f* 31,—
—— Padang *f* 31,— hooger gehouden.
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 180,— @ *f* 120.
—— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 110,— @ *f* 150,—
—— " " 2de " *f* 120,— @ *f* 125,—
—— Carga *f* 95.— @ *f* 100,—
Suiker, witte N⁰. 16 *f* 19.— niet te koop.
Arak, *f* 65,—
Wisselkoers op Holland 100 à 102 afgedaan.
" op Engeland, *f* 11,50.
Vrachten. —*f* 40.— voor suiker afgedaan.

te Soerabaija, den 30 October 1858.

Suiker N⁰. 16 ℔ picol *f* 18, —
Koffij ℔ picol, *f* 30,—
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 110,— @ *f* 120.—
" (carga) " " *f* 135,— @ *f* 150.—
Koehuiden ℔ 100 stuks, *f* 200.— @ *f* 300,—
Arak. ℔ legger, *f* 50.—
Klapper olie ℔ picol, *f* 15,—
Wisselkoers, Pari
Rotting, *f* 8,— @ *f* 8½.

te Padang, 27 October 1898.

Koffij	*f* 28½	@ *f*	29,—	℔	picol.
Peper	" 21,—	" "		"	"
Rijst,	" 3¼	" "	3½	"	"
Koehuiden,	" 2½	" "	3,—	"	stuk.
Buffelhuiden,	" 2½	" "	3,—	"	"
Rotting,	" 4¼	" "		"	picol.
Gom Elastiek,	" 30,—	" "	31,—	"	"
Dammar	" 25,—	" "		"	"
Gutta Percha	" 10,—	" "	40,—	"	"
Cassia Vera	" 10,—	" "	16,—	"	"
Notenmuskaat in dop	" 55,—	" "	60,—	"	"
" geschild	" 90,—	" "		"	"
Foelie	" 55,—	" "	60,—	"	"
Kruidnagelen	" 30,—	" "	35,—	"	"
Was	" 120,—	" "		"	"

SPECIE.

Spaansche pilaar matten *f* 3,15
Mexicaansche dito *f* 2,72½.
Nederlandsche guldens 122 dt.
2½ guldenstukken pari.

Aan- en Uitvoer te Padang *van den 14 tot en met den 25 October* 1858.

Aanvoer.

Van Rotterdam per Ned. bark *Vesta*, gez. J. P. C. Gerrebrand.

75 kn., 56 vn., 35 ks. bier, 89 kn., 9 pijp., 81 ks., 36 oxh. wijn, 3 pijp., 26 ks. brandewijn, 21 ks., 16 kn. likeur, 6 kn. punch, 4 keld. voorloop, 2 do. bessen genever, 6 ks. bitter, 6 oxh. azijn, 4 ks. slaolie en bessensap, 20 md. selzerwater, 75 ks. kaas, 200 hammen, 20 st. rook vleesch, 149 kn. provisien, 115 vn. do. 6 kn. limonade, 20 pullen siroop, 11 do. kaarsen, 100 keld. lijnolie, 74 do. en vn. verfwaren, 15 vn. krijt, 3 coll. lampen, 20 ks. zinkwit, 9 do. glaswerk, 38 do. aardewerk, 110 vs. spijkers, 45 kn. glasruiten, 1 do. glazen pannen, 1 do. seidlitz poeder, 1 do. medicijnen, 4 do. levertraan, 1 do. kantoorbeh., 1 do. inkt, 4 do. papier, 1 md. borstelwerk, 1 kt. koperwerk, 2 do. kleederen, 2 do. hoeden, 2 md. kegelspelen, 6 vs. hagels, 2 kn. behangsel papier, 2 pakk. linnen, 5 kn. speelkaarten, 2 md. bloemvazen, 2 pakk. zoolleder, 2 kn. speelgoed, 2 md. pannen, 1 kt. pijpen, 2 bs. kurken, 1 kt. capsules, 2 do. groene zeep, 6 roll. potlood, 3 kn. bladkoper, 3 do. koper spijkers, 11 do. Fr. artikelen, 11 do. en 6 vn. ijzerwerk, 1 do. voetkleedjes, 1 do. schoenen en overschoenen, 2 do. zadelwerk, 2 do. tabak, 4 do. sigaren, 40 vn. koolteer, 10 do. zw. teer, 2 do. harst, 12 pakk. breeuwwerk, 76 do. zakken, 2 keld. raap olie, 6 kn. galanterien, 68 do. manufacturen, 2 do. creozote, 80 st. wielbanden, 40 assen, 1 bouten en moeren, 52000 pannen, 4000 st. vorsten. 25 tegels, 350 vs. boter, 5 kn. parfumerien, 2 do. ijzerwerk, 1 do. sierie doozen, 3 do. banket, 200 keld. genever, 20 vn. bier, 45 coll. touwwerk, 23 kn., 43 vs. koopmanschapp., 17 coll. div. goederen. *P. van Overzee en co.*

25 kn. wijn. *Bloem.*
1 kt. diversen. *Vemer.*
8 kn. diversen. *Thieme.*
1 kt. zilverwerk. *Koch.*
5 kn. boeken. *van Geelen.*
4 kn. papier. *van Ruit.*
1 kt. diversen. *Ravensmaay.*
25 vs. meel, 48 kn. manufact., 7 bn. dekens. *H. van Ryckevorsel en co.*
31 coll. goederen. *J. A. Koopmans.*
1 kt. boeren. *S. Joël.*
2 kn. diversen. *Jutting.*
1 kt. diversen. *Diepenhorst.*
1 kt. diversen. *D. Hissink.*
4 vn. bier, 3 ks. provisien, 6 hammen, 3 vs. geslacht, 1 kt. kleederen. *Purvis en co.*
43 kn. wijn, 1 vt. lampen, 1 kt. muzijk, 1 pakk. zakdoek, 1 kt. rozijnen, 4 hammen, 2 kn. diversen, 1 vt. zeep. *Wm. Townsend.*
1 kt. provisien. *Goldie.*
1 kt. provisien. *de Neve.*
1 kt. provisien. *Schenck.*
3 kn. koopmanschapp. *Winkelman.*

Van Batavia per N. I. brik *Zwaluw*, gez. P. Bloem.

53 vs. spijkers, 196 keld. genever, 15 vs., 10 kn. crepekruid. *H. van Ryckevorsel en co.*
12150 st. goeniezakken, 1 kt. eau de cologne, 12 do. champagne, 75/m. recepis en zilv. specie, 5 coll. koopmanschapp., 5 kn, drills, 20 do. wijn, 200 keld. genever, 25 ks, cognac. uit entrep. *P. van Overzee en co.*
10 kn. shirtings, 4 do. naaigaren, 2 vn. roode wijn, 8 kn. tjindies. *Purvis en co.*
38 kn. madapoll., 26 vs. crepekruid. *Lie Goé.*

Van Poeloe Pinang per Eng. schoener *Sydney*, gez. Langan.

18 pic. talam, 220/m. st pakpannen, 55/m. st. Chin. aardewerk, 4/m. do. borden, 600 pakk. gauddraad. 10 kn. Eng. geweren, 6 do. peper, 100 st. goedjie. *Lie Goé.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Tweeling Zusters*, gez. W. P. Cars.

3 kn. kramerijen, 1 do. lederwerk. 1 do. kleedingstukk., 1 do. meubelstoffen. *Jacobson,*
20 kn. provisien, 10 do. bitter, 15 do. en bn. kat. goederen. *H. van Ryckevorsel en co.*
2 kn. boeken, 1 bl. katoen. 1 pijpenroer. *Hoogland.*
404 kn. ruwe katoen, 20 do. rood do, 15 do. goederen, 10 bn. drills, 6 kn. glaswerk, 1 do. monsters, 1000 stav. ijzer, 10 vs. menie, 10 pull. vernis, 3 kn. aspaltoil, 24 blokk. lood, 10 vs. loodwit, 80 bn. koffij zakken, 25,000 st. dakpannen, 1000 vorsten, 1 kt. fluweel, 35 do. bier, 250 vs. boter, 20 coll. lood, 10 vs. koperdraad, 5 vs. zink spijkers, 20 vs. bladzink, 30 do. zinkwit, 50 do. koolteer, 1 kt. goudgalon. *N. H. M.*
12 kn. wijn. *J. Verkey.*
1 kt. wijn. *C. Vemer.*
20 kn. likeur. *Hissink.*

Van Batavia per Amerik. schip *Nautilus*, gez. Elias Elsmell.

100 pic. peper, 3 do. foelie, 130 do. dammer, 704 do. rotting, 15000 st. stroozakken, 3 ks. zilv. zilv. specie, 1 pak recepissen. *Purvis en co.*

Uitvoer.

Naar Amerika per Amer. schip *Horseman*, gezagv. F. H. Haskell,

7547 pic. koffij, 885 pic. rotting, 221 ps. buffelhuiden. 198 pic. gom-élastiek, *Paine, Stricker en co.,*

Naar Calcutta, per Ned. Ind. bark *Soetan Iskandar*, gezagv. Kloppenburg.

535 pic. koffij 325 pic. pinangnoten, 45 pic. sagomeel, 180 pic. zwarte peper, 128 pic. benzoin, 23 pic. notenmuscaat, 7 pic. foelie, 55 pic. cassia, 8 pic. zwarte dammer, 4 pic. oud bladkoper, 626 pic rotting, *f* 2500 zilv. guldens, *Purvis en co.*

Naar Batavia, per Ned. Ind. bark *Bientang Toedjoe*, kapt. Beasley.

844 pic. koffij, 5 pic. benzoin, 60 pic cassia, 5 pic. zwarte peper. 8 pic. was, 2 pic. tripangs, 5/100 pic. rhenosceroshoorns, 470 ps. buffelhoorns, 90 pic. witte dammer, 2 ks. Dhin. gouddraad, 6 krdj. Java tabak, 1 krdj. aardewerk, *Tan Ketjiang.*
400 pic. koffij, *Lie Hien.*
200 pic. koffij, *Tjoa Hamking.*

Naar Batavia, per Ned. Ind. *Lie Tjin Tjek*, gezagv. Wortington.

8 kn. lijnwaden, 50 keld. terpentijn-olie. 250 pic. rotting, *H. van Rijckevorsel en co.*
963 pic. koffij, 79 pic. cassia, 22 pic. peper, 405 pic. benzoin, 333 pic. sago, 15 pic. rotting, 6 pic. was; 44 pic. tripang, 35 pic. gom-élastiek, 583 ps. planken 100 ps. balken, 8 pic. oudkoper, *Lie Goe,*
150 zakk, meel, *Lim Thoe.*
35 tonn. spijkers, *Oei Tom.*
200 pic koffij. *Wm. Townsend.*
80 pic. cassia. *Tan Ketjiong.*
2 pic. was, *Lim Tiong.*

Naar Batavia, per Ned. Ind. brik *Hawielhaer*. gezagv. Baoezier,

1301 pic. rotting, *Agent der N. H. M.*
90 pic- benzoin, *Njo Ho*
4 pic. benzoin, *Said Mohamat Aidiet.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 3 tot en met 5 November 1858.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Palembang, kapt. H. J. Roseboom, de hh. Lewseij en Jhr. de Koch, benevens Z. M. troepen van Singapore via Riouw en Muntok.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Batavia, kapt. C. C. L. Neijts, Luit. t/z 1 kl. van Rhijn, 2 kl. de Roij, kapt. der Inf. Meijer, Romswinschel, Betaalmeester Pabst en Gallas, de heer Spangenberg en Z. M. troepen van Padang via Bencoelen.

Snelpersdruk van H. M. van Dorp, te Batavia.